

31/5/46 వత్రి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ నం దీ సెంటరు 18-వ లెడి నుంగళ వారము

No 216

శ్రీ విభవనాథ సంవత్సర మార్గశీరమాన శుద్ధ పుష్య

సంచిక ౨౧౬

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వాడితే నేలను పేలు
జోగ్యతావల్లములు పొందియున్నది
తలనొవ్వుల మాన్యును. వాయువు పోట్ల
కావును. పార్శ్వపునొవ్వుల బారడోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
బావుల రూపుమాపును. దగ్ధను తగ్గించును.
దురక్షతు తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములకు
నొవ్వులకు మంచిమందు.

మొత్తము చీటి చూచి కొని

జానము గలుగదు.

తక్కువ డబ్బితో వజా నీసా 1-కి 0.40-0

డబ్బితో 1-కి రు 0.40 లు.

వ్రతములు కడుపుముగా నుండకగినది.

అమృతాంజనం పిదో

0, 7 తంబూళిపేటి, మృదాళ

10/ కుంభ, పోర్టు, మొదలయి

క్విలన్ బ్యాంకు లిమిటెడ్,

ఫోను నెం 3252.

మద్రాసు బ్రాంచి. పోస్టుబాక్సు 194.

డిపాజిట్లు రేట్లు యీక్రిందరీతిన తగ్గించితిమి, అవి 1929 జనవరి 1 వ తేది నుండి
అమలులోనికి వచ్చును.

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు:—2 వత్సరములకు 7½ నుంచి 6½

1 వత్సరములకు 7½ నుంచి 6¼ : 6 మాసములకు 6 నుంచి 5½

వడ్డీలు 6 మాసముల కొకమారు చెల్లించబడును.

C. P. MATTHEN, B.A., B.L.,
Managing Director.

శరభరాజీయము

జనరాజీయమునంటి ప్రాచీన వైద్యగ్రంథము. తెలు తెలుగున నులభయోగములు గలవు. ప్రతివైద్యుని
వద్దను ఉండవలసి. కర్త ; తల్లివారి. శరభరాజా. 343 పేజీలు. గ్లెజ్ కాగితములు. మల క్యా కొలెండు 1-8-0

అట్లు లైండు 1-4-0

చారుచర్య:—మృత్యువనచితము. ప్రాచీనము. అశోకవిధుల బోధించును. కల. 0-6-0

కూటముద్దరము:—అదోషసిద్ధాంత విమర్శము ప్రాచీనము. మాధవ శండిత విరచితము. తెలుగు టైప్ కో

నం. 0.4-0

విలాసము:—ఆర్షవైద్య గ్రంథములముక్తావళి, (పుష్పా)

5891

పాబ్ కోరంగులు

అన్ని పనుల కువయోగపడును.

మీదబ్బుకు సరియైన విలువను పొందవగును.

పాబ్ కోరంగులు ఎట్టి వికరీతపు టెండలకైనను,
వానలకైనను, పగులుటగాని, కాంతి తగ్గుటగాని,
లేక చాలకాలమువరకు నుండును.

వివరములు కోరువారలకు ప్రముఖునిచే సల
హాలు ఉచితముగా నివ్వబడును. ఈ అపూర్వతరుణ
మును పోగొట్టుకొనకుడు. వెంటనే వ్రాయుడు.

మాస్సీ లుక్ కో లిమిటెడ్,
5265 చిస్టుబాక్సు 60, మ. చాను.

వరులు కోవలెను

నలుగురు బ్రాహ్మణ విశిష్టులకు మొదటి ఆమెకు
18 ఏండ్లు వైద్యవయసుకు కావలెను.

రెండవ ఆమెకు 14 ఏండ్లు తండ్రి కిల్లుకు రెండువేల
రూపాయలు నిలువగల ఆస్తి ఉన్నవలెను.

మూడవ ఆమెకు 14 ఏండ్లు ఘనపూజకు చదువును
వ్వుది. తండ్రి ది. ఏ ప్యాదయి ఉపాధ్యక్షునివలెను
వ్వుది.

నాలుగవ ఆమెకు 15 ఏండ్లు తండ్రికి జమీందారీ ఎస్టేట్
ములో ఉద్యోగము.

పైవలెగురి వివాహమును స్వగృహములయందే వారివారి
తల్లిదండ్రులచేతనే జరపబడును. వివాహము చేసుకొనదలచిన
యువకులు ఈ క్రింది చిహ్నమును వ్రాయవలెను

విలేంతు వివాహసంఘము గుంటూరు,

కార్యదర్శి.

ప్రకటన

(2046)

కోనలు స్వయంశుక వద్దిగాని, బాలలవ్యాధిగాని
లోగలుగునగును. తెలుగు. పోస్టు బాక్సు 194
మృత్యువనచితము. ప్రాచీనము. అశోకవిధుల బోధించును. కల. 0-6-0

జాతీయ మ్రోహద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ.

విజయనగరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

డాక్టర్ ఎల్. నారాయణగారికి పీడ్మోలుపు విజయనగరము, 14-12-28 మహారాజావారి కళాశాలలో ఖాళీకా కాస్త్రప్రధానోపాధ్యాయులుగా గత 15 సం. నుండి పనిచేయుచున్న బ్రహ్మశ్రీ అప్పారెడ్డియల లక్ష్మీనారాయణ ఎం. ఏ. డి. ఎస్. సి. ఎఫ్. ఐ. పి. గారు కొండకనాలు వాతావరణకాస్త్రజ్ఞుడుగ 600-1250 రూ. వేతనముపై ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి. ఇదివరకప్పుడు యూరోపియనుల మాస్టర్మెన్ యాయనతో ద్యోగము ప్రథమమున దాంధ్రులకు ఉచ్చులుతో నాంధ్రులు గర్వింతులు కలకాశముగలదు.

నారాయణగారి మేధాశక్తి, బుద్ధికళ, కార్యదీక్ష, కాస్త్రాభిరుచి మిక్కిలిగాఁన్నవి. వీరు దేశీయతైక కార్యములలోనికి విస్తారము పాల్గొనుట కలకాశము లేకపోయినప్పటికి నాటి యాంధ్రభూమియందుండిరి. వీరు జిల్లాబ్యాంకు పథ్యులుగ, ఇటీవల జిల్లాబ్యాంకు కన్యకులుగను పనిచేసిరి. వీరికి వీరి దిగ్గజదుత్తరాను విద్యార్థులందరిప్రేమ, విద్యార్థులు కళాశాల విడిచినప్పటికి నాడు ఎక్కడెక్కడ ఏయుద్యోగములోనున్నారో కనుగొని వాత్సేమయగుచుండును. వీరి శ్రద్ధులముననే ఈ కళాశాలలో 1918 సం. నున ఖాళీకాస్త్రాశ్రమము కలకాశముగిరి. ఇదిగాక పరిశోధనాగారము 4 సం. వీరి యధీనమునందుండి వీరి శిష్యులు నాడు పాశ్చాత్యదేశములకు పోయి జ్ఞానసంపాదనకు పోయి కీర్తి తెచ్చిరి. వీరు వెలుగులో పరిశోధనలుగా వివిధ పాశ్చాత్యకాస్త్రజ్ఞుల మెప్పుకొనిరి.

ఇంటికి ప్రజావంతులు విద్యార్థి బృందమునకు కొంచెము దూరములు తోచినవియు. ఇప్పుడైన వీరు ఆంధ్రశివవిద్యాలయపుపనులలో జోక్యమునకుని నూతనవిశ్వవిద్యాలయమునకు తమ పూర్తిసహాయము గావించెదరని ఆంధ్రులారముచున్నారు.

వీరు తామరమునడి ఈ రోజుమొదలు పయన మయ్యెదరు. వీరికి శ్రీయుత వెంకట్రామకృష్ణ, ముఖ్య నాయకత్వ గృహములందు విందులొసంగబడెను. కాలేజివిద్యార్థులు, మాస్టరు విద్యార్థులు, బాధ్యులు, విజయనగర రీడింగ్ రూమ్ పథ్యులు సభిలుజరిపి జయ ప్రద మా గా పీడ్మోలు జరిపిరి. విద్యార్థులందరిపుష్పైయు సహమానముచేసిరి. పలు కలకాశ గుర్రులు నారాయణగారిని విశేషముగ ప్రస్తుతించిరి. వీరికి భగవంతుడు ఆయురారోగ్యములు ప్రసాదించుగాక; వీరికి ఆ శ్రోద్ధయముపై యెక్కుడభిమానముండుగాక.

నర్ సప్ర, మహామదాబాదు

రాజాగారు

ప్రభుత్వాపకారులుగ నెంచబడిరా?

ప్రభుత్వమువారు జబాబు చెప్పకుండుట.

అక్టో, దిశంబరు 15:—నేడు ప్రశ్నోత్తరములు ముగిసిన వెంటనే జాతీయపక్ష కార్యదర్శియగు లాలా మధుర ప్రసాదు ముక్తాశ్ర గారు లాండు రివిన్యూ బిల్లులో మా ర్యుల ను గూర్చి అధికారతర పథ్యులందరుగూడి ఆలోచించుటకై సభ సోమవారమువరకు వాయిదా వేయవలెనని ప్రతిపాదించగ నంగీకరింపబడినది. సభ ముగిసెను.

ప్రశ్నోత్తర సమయముందు ఒక స్వరాజ్యపక్షపథ్యుడు యిట్లు ప్రశ్నించెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున కపాయము కలిగింకగల ప్రమాదకరముగ వ్యక్తులు రాజీయతేతల జాబితాను సి. ఐ. డి. కాళివాడు తయారు చేసియుంచెరా? అందు సర్ లేజులవారు సప్ర, మహామదాబాదు మహారాజాగారిపేర్లను చేర్చెరా?

ఉ:—వారీకువారి కపాస్యపర్యవసాని ప్రభుత్వము వారెట్టిసమాచారము తెలుపరని మోముమెంబరుగారు జబాబు చెప్పిరి. ఎన్నిప్రశ్నలడిగినను యిదేజబాబు చెప్పిరి. (అ. ప్ర.)

నైమనుకమిషను బహిష్కారము

గూండాలు కాంగ్రెసువారిని కొట్టుట

కలకత్తా, సె 16:—పయమున కమిషనుగారు నేడదయము దుమరాన చేరినపుడు స్టేషనువద్ద సర్జెంట్, వెలిపామ్మను మొంతు ఎదురైనది. కాంగ్రెసుప్రతిఘటన తీర్చవలె మున్నగువారి నుమహారాజావారి నొకరు అగు గూండాలు కొట్టిరి. మహారాజావారు సమమనుకమిషనువారికి విందుచేసెరని ఘోషప్రతిక దుమరానవిలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు.

(ప్ర. ప్ర.)

మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటుచేయబడినది)

నో టీ సు.

1928--1929

క్రిస్మస్ & నూతన సంవత్సర సెలవురోజులందు

3 వ తరగతి చౌకయైన రిటరక్ టిక్కెట్లు

3 వ తరగతి రిటరక్ టిక్కెట్లు ధరలు

	ర్య. అ.	ర్య. అ.
రాజేపేట స్టేషను నుండి మద్రాసుకు	1 14	మద్రాసు నుండి బెంగళూరు సిటీకి లేక కన్
కాల్వాడి	2 4	టోన్ మొంటుకు
గుడియాలం	2 10	
అంబూరు	3 2	" " బెజవాడకు
వాణియంబాడి	3 6	
జోలాపేట	3 10	" " తిరుపతి (తూర్పు) స్టేషను
పారింగ్ పేట	4 10	కు (రేణిగుంట మూలముగా)
బెంగళూరు		
సిటీ లేక కం	5 12	
టోన్ మొంటు		
తిరుత్తణి	1 8	బెంగళూరు సిటీ నుండి
నగరి	1 10	(గుంతకల్ మార్గముగా)
పుత్తూరు	1 14	
రేణిగుంట	2 2	తుంకూరు నుండి
రాజం పేట	3 4	(బెంగళూరు సిటీ
నందలూరు	3 6	గుంతకల్ మార్గముగా)
కడప	4 0	
ఎట్టుగుంట్ల	4 6	దేవనగిరినుండి బెంగళూరు సిటీకి
ముద్దనూరు	4 10	పూనా " శంగ్లికి
తాడిపత్రి	5 4	డిటో " కొలాపూరు సిటీకి
గుత్తి	5 14	డిటో " బెల్ గాముకు
గుంతకల్	6 4	శంగ్లి " పూనాకు
ఆదోని	6 12	కొల్హాపూరు " డిటో
రైచూరు	7 6	
		బెల్గాం " డిటో
నెల్లూరు	2 14	
పడుగుపాడు	2 14	డిటో " ముల్లికి
సింగరాయకొండ	4 0	
ఒంగోలు	4 6	డిటో " గడగ్గకు
వేటపాళెం	4 14	
చీరాల	5 0	ముల్లి " బెల్ గాముకు
బాపట్ల	5 2	
నిడుజోలు	5 6	బెంగళూరు
మండూరు	5 8	సిటీ లేక క తిరుపతి (తూర్పు) స్టేషను
తెనాలి	5 10	న్ టో నుకు (కాల్వాడి మూలముగా)
గుంటూరు	5 14	మొంటు " ముగా)
బెజవాడ	6 0	
పవరుపేట	6 12	బెజవాడనుం
ఏలూరు	6 12	డి(గూడూ
తాడేపల్లి గూడెం	7 4	రు మార్గముగా)
నిడదవోలు	7 6	డిటో
గోదావరి	7 10	
రాజమండ్రి	7 10	వాల్తేరు నం
సామర్లకోట	8 2	డి(గూడూ
కాకినాడపార్టు		రు మార్గముగా)
లేక జాను	8 4	డిటో
సిరాపురం	8 2	
వాల్తేర్	9 10	

దేవనగిరి (బెంగళూరు)	గడగ్ నుండి	తిరుపతి తూర్పు స్టేషన్ నుండి
సిటి మూలముగా) నుండి మద్రాసుకు	8 10 (గుంతకల్ & రేణిగుంట మార్గముగా)	7 0
తుంకూరు (బెంగళూరు సిటి మూలముగా) " " 6 0		
హోన్సేట్ (గుంతకల్లు మూలముగా) " " 7 6	హుల్లి నుండి (గుంతకల్ రేణి గుంట మార్గముగా)	
బెల్లూరి (గుంతకల్లు మూలముగా) " " 6 12		
మదనపల్లిరోడ్డు (రేణి గుంట మార్గము గుండా) " " 4 0		7 10
తిరుపతి (రేణిగుంట మూలముగా) " " 2 6	దేవనగిరి నుండి (బెంగళూరు సిటి & కాట్వాడి మార్గముగా)	
పాకాల (రేణిగుంట మూలముగా) " " 2 14		
చిత్తూరు (కాట్వాడి మూలముగా) " " 2 10		8 6
సంద్యాల (గుంతకల్ మూలముగా) " " 7 12		
నర్సారావుపేట (బెజవాడ మూలముగా) " " 6 8	హరిహర నుండి (బెంగళూరు సిటి & కాట్వాడి మార్గముగా)	
గుడివాడ (బెజవాడ మూలముగా) " " 6 10		8 7
మచిలీపట్నం (బెజవాడ మూలముగా) " " 7 0		

3-వ తరగతి రిటరన్ టిక్కెట్లు ధరలు హారా, హైదరాబాదు, సెకండ్రాబాదు మొదలగు స్థలములనుండి మద్రాసుకు, మద్రాసునుండి సదరు స్థలములకు, బొంబాయినుండి మద్రాసు.

రిటన్ టిక్కెట్లు ధరలు	రిటన్ టిక్కెట్లు ధరలు
హారానుండి (వాల్తేరు మార్గముగా) మద్రాసుకు	మెయిల్ ఆర్డినరి మద్రాసు నుండి (వాల్తేరు మార్గముగా) హారాకు
32 9 0 24 15 0	32 9 0 24 15 0

బొంబాయినుండి (రైచూరు మార్గముగా)	మెయిల్ ఆర్డినరి	మద్రాసు నుండి (బెజవాడ మార్గముగా)	మెయిల్ ఆర్డినరి
డిటో 20 4 0 18 0 0	మె & ఆ - ఆ & మె ర్య. అ. వై. ర్య. అ. వై.	మె & ఆ - ఆ & మె ర్య. అ. వై. ర్య. అ. వై.	
హైదరాబాదు నుండి (బెజవాడ మార్గముగా) " 12 2 0 12 4 0		హైదరాబాదు 12 4 0 12 2 0	
సెకండ్రాబాదు నుండి (బెజవాడ మార్గముగా) 12 0 0 12 3 0	మద్రాసు నుండి (బెజవాడ మార్గముగా)	సెకండ్రాబాదు 12 3 0 12 0 0	

ఈ 3వ తరగతి చీఫ్ రిటరన్ టిక్కెట్లు 14-12-28 తేదీనుండి 31-12-28 వరకు యివ్వబడును. ఇందులో మొదటి కడపటి తేదీలు చేరును. 14-1-1929 తేదీ రాత్రి 12 గంటలవరకు యీ టిక్కెట్లు చెల్లుబడి యగును. ఈ రైల్వేమీద ఆయా స్టేషనులందివ్వబడు టిక్కెట్లు నార్త వెస్టు లైనుమీద వాల్తేరు మద్రాసు స్టేషనులకు మధ్య రెండువైపులందును, నార్త-ఈస్టులైను మీద వాల్తేరు-మద్రాసు స్టేషనులకు మధ్య రెండు వైపులందును మెయిలుబండ్లలో చెల్లుబడికావు. మెయిల్ బండ్లయందు వచ్చు నట్టియు, మరియు ఇతర రైలుస్టేషనులకు పోవునట్టి ప్రయాణీకులచే పూర్తిగా నిండియుండును.

3 నం॥ రములకు పైన 12 నం॥ రములకులోగా వయస్సుగల పిల్లలకు సగము రిటర్ షేరుకు టిక్కెట్లు యివ్వబడును.

యాత్రపన్న వసూలు చేయబడునట్టి స్థలములందు, సదరు మొత్తముకూడ ఈ ధరలతో చేర్చబడును.

3 వ తరగతి చీఫ్ రిటరన్ టిక్కెట్లుగల వారు వ్యత్యాసముగల ప్రాంతమును చెల్లించినను పెద్ద తరగతులలో ప్రయాణముచేయ వీలులేదు లేక ప్రయాణమును మధ్యలో నిలిపి, మరలపోవ వీలు లేదు లేక ఈ ప్రకటనయందు తెలుపబడిన మార్గముల మూలముగానే తప్ప ఇతరమార్గముల గుండా పోకూడదు.

ఈ టిక్కెట్లకు తిరిగి వైక యివ్వబడును.

మొదటి, రెండవ తరగతి టిక్కెట్లకు ప్రత్యేక ప్రకటనలను పెద్దప్రకటనలను, పెద్దప్రకటన కాగితములను చూడుడు.

మద్రాసు కలక్టరుగారి దర్బారు

గౌరవవిరుదములు ప్రసాదించబడుట
నిన్నునుద్దేశించు వచ్చునట్లు కాలేజీ బోర్డు, మద్రాసు కలక్టరు పి. సి. దత్తుగారిచే నొక దర్బారు జరిగింది. అందుగురు ప్రముఖులకు గౌరవవిరుదలు లాభిగలదేక, నగర ప్రముఖుల నేతలు పట్టించుకొనిరి.

దత్తుగారు దర్బారును ప్రారంభించుచు ప్రభుమనసావ్యభాముని అవ్వనతగూర్చి కొంతసేపు ముచ్చటించిరి.

(బిటి) సామాజ్యముం దంతులను గత శాలుగువారములనుండి ప్రజలందోశపడుచున్నారనియు, ఆందోళన మంతకంతకు హెచ్చుచున్నదనియు, చక్రవర్తిగారి యాశ్చర్యము త్వరలో స్పష్టక జేందుగాక యనియు పలికిరి.

పిమ్మట కలక్టరుగారు విరుదములకు పొందినవారిలో నొక్కొక్కరిచే నొనర్చబడిన ప్రహారిక కార్యములకు ముచ్చటించుచు యాక్రిందివిధమున నుడివిరి.

దివాను బహద్దరులు

శ్రీయుత సి. వేకట రంగారెడ్డిగారు అసంతృప్తరంజిల్లాలో నొక మర్యాదగల కుటుంబమున జన్మించిరి. 1902 లో కర్నూలునందు స్టేడరువృత్తి నవలించిరి. సానిక స్వతరిపాలనమందు చాల శ్రద్ధవహించుచుండిరి. కర్నూలు మునిసిపల సభ్యునిగను, తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షునిగను, జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షునిగను, మద్రాసు కాననసభ్యునిగను, తుదకు, హిందూ దేవాదాయములబోర్డు అధ్యక్షునిగను వెంకట రంగారెడ్డిగారు చాల కీర్తి గడించిరి.

శ్రీయుత వి. వెంకటరామయ్యగారు నెల్లూరు జిల్లాలో స్టేడరువృత్తి నవలించి, జిల్లామునపలుగను పలుజడ్జిగను తుదకు జిల్లాజడ్జిగను కడు పురుషులతో పనిచేసియుండిరి.

రావుబహద్దరులు

శ్రీయుత కె. డి. ముదలియారగారు యీ రాజధానిలో హవాలోద్యమమును స్థాపించినవారిలో మొదటి వారన వచ్చును. ఈయంద్యమములో వీరికి 25 యేండ్ల యనుభవము గలదు.

శ్రీయుత వీ. నారాయణపంతులుగారు విశాఖపట్నం జిల్లాలో నొక మర్యాదగల కుటుంబమున జన్మించిరి. విశాఖ పట్నంలో స్టేడరువృత్తి నవలించిరి. జిల్లామునపలు పదవి నుండి జిల్లాజడ్జిపదవివరకు కడుపునర్ధంతో పనిచేసిరి.

రావుసాహెబులు

శ్రీయుత శ్రీనివాస రాఘవయ్యగారు సెక్రటరీ యెట్టులో గుమాస్తా పదవినుండి ఉన్నత పదవులను క్రమముగా వహించి కడుపునర్ధంతో తమ కార్యములను నిర్వహించుచుండిరి. వీరు సెక్రటరీయటునకు బలమును స్వభావము వంటి వారని పేరొందిరి.

బీహారురాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

పాట్నా, డిసెంబరు 15 :- గౌ॥ అశ్వరూప వారాధాని శింగుగారు అధ్యక్షునిగను, దీపవారాధాని శింగుగారు (బిజి) కోడ ప్రసాదాదు జయరంగారావు ఉపాధ్యక్షులుగను, బాబు రాజేంద్రప్రసాదు, శ్రీ కృష్ణశింగుగారు కార్యదర్శులుగ ను బీహారురాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమునకు నెన్నుకొనబడిరి.

అ. భా. కాంగ్రెసు సంఘభక్త ఆజదులోభాని, ముఫిదాపూరు, ము॥ మహమ్మదు, అశ్వరూప వారాధానిశింగు, బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదు, శ్రీ కృష్ణశింగు, (బిజి) కోడ ప్రసాదుగారాదు పభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. (అ. ప్రె.)

మాలపల్లి:—3 సంపుటములు రు. 3-0-0

నాయకురాలు:—నాటకము రు. 1-0-0

కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే యున్నవి.
ఈక్రిందివారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.
5578 పున్నవ లక్ష్మీనారాయణ, గుంటూరు.

దిర్ఘగవేద్యశాల

జీవితాలెం. రమ్మ. మొడిచిక్కవ్యాధులను గ్యారంటి ఇచ్చి కుదుర్చుచున్నాము. మాది అన్నియు క్రొత్తవికికన్నా వ్యాధిని తెలుపుము. చక్కని సలహా నిచ్చెము. "సెక్స్" ఈమందు మొండిగనేరియ, చిక్కపహమేనాం, అమృత్తం సపుంధకత్వం అతిమాత్రం ప్రీపుచును సర్వమర్కసానవ్యాధులను గ్యారంటి. రు 2/- మందులు పనిచేయించి ఖరీదవారు. (4486)

కన్యాయగాని సేనోక లేగాను మనోహరకూప నీకునే
జన్మయవట్టియుంటే నెలవజ్వనమంతయు సేటిదాకా నా
కన్నులయన కావలెవుకన్నులే నామమనోడు, నమ్ముకా
కాదన్నను నీదుమోలినజరావృథా నానిలు హాపలేనెక్కా
నామోక్షముగ నేకనెలవరందుకొను నాని నిట్లులేవరెన
మీయల ద్రవించుజీవ లెకాభంగ మునరెంచినచో
శ్రీయొడ గ్రహించును, లక్ష్మయొడ అనుతాపమును జరి
యల నూజము. కాని యీ పద్యము, పదవిచో ఉలూపియె

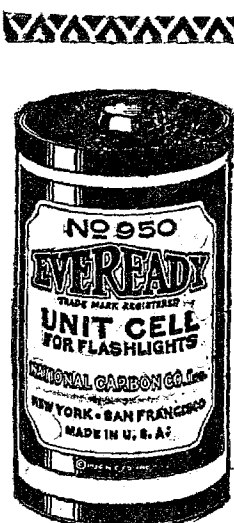
ఈ ద్వైతము గాని, అర్థమని యందు పరితాపము గాని మనకు కలుగదు. తత్వముగ చూచిన పక్షా విధమున విచారము జనించును. ఈ రెంటిలో నేది సత్యము? తత్వము ప్రపంచము లో నీయానందమును గ్రహించి, యనుభవించు క్షేత్ర యధార్థ కవిగలదు గాని మానవమాత్రునకు లేదు.

ఇంతమాత్రముచే కవిత్వ మెట్లు మోక్షసాధన మననని కొందరు ప్రశ్నించురు. ద్వైతప్రపంచమునం దానందము ననుభవించి, లోక సంగ్రహారామా యానందము నిరీడల ననుభవించేయుట కొంతవరకు మోక్షసాధన మని కొందరనిరి. కొందరందరు గదా త్యాగరాజు, పోతన, గోపరాజు మున్నగు భక్త కవులు భగవంతుని గుణకీర్తనము గావించి రక్షారా మోక్ష సాధనమును బడసిరి. కాని ప్రపంచమునం దేవస్తువును జూచి గాని వర్ణించిన మోక్షప్రాప్తి కలుగునా యని ప్రశ్నించురు. భగవంతుని గుణకీర్తనములు ఉత్తమకథలయే యగునుగాని, మోక్షప్రాప్తి మగుట కవియేవలనపరుమిలేదు. ఎట్టి అల్ప వస్తువునైనను చూచి, ఆనందించి వర్ణించిన చాలాను. భగవంతుని ధ్యానమువలన నెట్టి మోక్షము గలుగునో వస్తుప్రపంచము శానందమయముగ జూడజాలినను అట్టి మోక్షప్రాప్తి కలుగును. వర్ణించుటకు పూర్వము కవియానందించునుగాని వర్ణించుట లోకముకొరకే. లోకసంగ్రహమే మహాయోగుల ప్రవృత్తి మార్గము. లోకముకొరకైన గాత్ర కీర్తనకొరకైన, ధనము కొరకైన అట్లు చేయువానిని నిష్కామకర్మగాదు. కవులెట్టి పనులుబి నలవరయిరి? తత్వము ప్రపంచములో ఆనందముననుభవించి, తాననుభవించిన యానందమును ఇతరులకు లభింపజేయుట యనునది మోక్షసాధనములలో గొప్పసాధనము. ఇది మిగుల గంభీరమైనది. తావ్యరచన నిష్కామకర్మ ధర్మాపేక్షగాని, కీర్తికాంక్షగాని లేక తావ్యగీతగానముచేయుకది తాను మునిగి యో ల లాడుట యే గాక విశ్వమున కంతటికీని యానంద మొసంగును. యభి తమకు పంచమన తానందమును గూర్చువాడే రక్షకుడు. పూర్వ కవులు త్రైలోకలాపేక్ష లేకయే నిష్కామ్యముగ కవిత్వమును చెప్పెడివారు గావున వాటికి మోక్షము గలదు. ఈ ద్వైత ప్రపంచములో భిన్నత్వమునుండి ఏకత్వమునుగ్రహించి ప్రపంచమునంతయు ఆనందమయముగవర్ణించుటయే మోక్షసాధనమే. ఈ రెంటివలనను కవికి మోక్షసాధనములు చేకూరగలదు. జయంతి లేను కృతిలో రస సిద్ధి, కవిత్వరస నాస్తితేజం యోగి:తాయ జరామరణం భయం అని వల్మీకి, పార్శవ ధ్వజులు.

అధ్యక్షులు

శ్రీ కాశీనాథుని శాగ్వేరరావు పంతులుగారు పిమ్మట మాటాడుచు ఉపన్యాసములు తావ్యమును అతీంద్రియదృష్టి లో వ్రోతలకు తగ్గిత్వముజేసియుండిరిను నుదిరిరి ఉపన్యాస కడు పూర్వముగ నున్నది. భారత వర్షమునందు సకలము నకు ప్రయోజనము పురుషార్థము. చతుర్విధపురుషార్థముల లోను మోక్షము ప్రధానమైనది. తత్కంఠల ధర్మార్థకామములను మొదటి మూడు పురుషార్థములను మోక్షముకొరకేర్పడిన జే. జీవితాంతము మనమేమి యొనర్చినను మోక్షముకొరకే. పూర్వమునందు మన కవులందరు మోక్షము నపేక్షించియే కావ్యముల రచించిరి. కాని ప్రపంచమునం దెల్లరక్షను అది సాధ్యముకాదనికూడ వాకే చెప్పిరి.

ప్రపంచముయొక్క పరమావధి కాంతిరసములన్నిటిలో ప్రధానమైన రసము కాంతి. దీనివలననే ఆనందము జనించును. ప్రపంచములో మనమునుభింప వలెననినను లోకమును భింప జేయు వలెననినను కాంతి ప్రధానావశ్యకము: ప్రపంచము "Objective" దృష్టితో చూచెదమా "Subjective" దృష్టితో చూచెదమా? అంతరంగిక దృష్టితో మనము ప్రపంచమును వీక్షించినచో సత్యమును, కావ్యతమనకు వదార్చుము గోచరించును. విశ్వమంతయు ఆనందరూపమై యున్నది. ప్రతివస్తువునందును ఈశ్వరమున్నది. సత్యమున్నది యోగులు, మహాత్ములు దానిని చూడగలరు. మన మీ ప్రపంచమును అనంత దృష్టితో చూచిన అనంతత్వ మేర్పడుచున్నది. సకల మందరమును ఆనందస్వరూపులను గావలెను. అట్టి యానందస్వరూపము ఉపన్యాసములు జేసినట్లు రూపములో సాధ్యము కాదు. భావమునందు మాత్రమే సాధ్యము. రూపము నశించునట్టిది. భావము అశక్యరము; కావ్యతము, నిత్యతము, కావ్యతమునకు భావము శాధారణముగైకొని కావ్యమును రచించవలెనే గాని అనిత్యమును రూపము శాధారణముగైకొనరాదు. సామాన్య మానవులకు కర్మబంధియముల ద్వారా విషయములు గోచరియెనులకు విషయములను సాధ్యము గాజాలవు. సామాన్య మానవుల కెల్లపుడును విషయములపై బుద్ధి పోయి దానినే కావ్యతములుగ వర్ణించుచున్నార. తత్వముమీద ఆనందము, ఆత్మ, ఈశ్వరుడు. తత్వముమీద వీనిని వదలి అత్ర త్వముమీద ప్రపంచమును తత్వముగ భావించి వర్తమాన కాలమున దీక్షింప గంధముల రచించుచున్నార. అతీంద్రియ దృష్టితో చూచినకేతవ్య ప్రపంచమునందెల్లరక్ష

1526

దీర్ఘకాలమువరకు మంచి ప్రకాశముతో మీ ఫ్లాష్ లైటు వెలుగవలె నన్న అమెరికన్ ఎవరెడీ యూనిట్ సెల్స్ చే నమర్చుదు.

AMERICAN
EVEREADY
UNIT CELLS
...they last longer

ఆనందము కలంగజాలదు. అందుచే కవియగువాడు పరమప్రయోజనములకొరకు కావ్యమును రచింపవలెన. ప్రపంచము పుగమ, ప్రకృతిసంయోగమువలన కలిగినది. ఇందు పురుషునిజూడగలగుటయే మోక్షము. ఇందులకే చతుర్విధపురుషార్థములను ఏర్పడియున్నది.

“కవిత్వము-భావనాసాధి”

లలితకళ లన్నిటను కవిత్వముకావ్యకమైనది. కవి గొప్ప ప్రయోజనమును కలగజేయగలడు. లోకమునం దన్నిరసములలోను ఒకవిధమున స్థాయీ భావముకలదు. హిరణ్యకశ్యపుని క్రోధమునందును ఒకవిధమున స్థాయీ భావమున్నది. అహం భావముగూడ ఒకవిధమున మోక్షసాధనము. అందుచేత కవిభావనాసాధి లేకందగ కావ్యమును రచింపరాదు.

పరమార్థలక్ష్యములేకపోవుటవలననే భిన్నభిన్న మార్గము లేర్పడుట కవితాతమ లేర్పడినది. స్థాయీ భావము కరుదుటకు రసము ప్రధానమైనది. రస మెచ్చుట గలగునో అదియే కావ్యమని ఉపన్యాసములు చెప్పినాడు. రససిద్ధి కలుగుటకు జ్ఞాన, కర్మ, భక్తియోగములని యోగములు మూడు విధములు. రససిద్ధియొనర్చువారు దీనిని యోగముగ జూడజాలదురు. ఈ మూటిద్వారా మోక్షము సిద్ధించును. అనంతమైన యీ ప్రపంచమునం దొక్కతరములో నొకచిత్రమును నిర్మించి రిద్వారా లోకమున కానందమును కలగజేయువాడు కవి. కవియగువాడు మామూలుదృష్టితోకూడ విషయదృష్టితో గాంచును. అట్టి లక్ష్యముతోడనే మనము కావ్యమునుచూచినచో కవికిగలిగిడి యానందమే మనకుజనించును. అందుచే కవి గాని, పాఠకుడుగాని అనిత్యమును రూపముచేగాక, రూపాంతరమును భావలక్ష్యముతోగాంచిన కావ్యతానందము సిద్ధించును. మన జీవితములు కావ్యతములుగావు. అట్టి కావ్యతానందమును బొందినచో జీవితమెల్లల. ఏ తుణము అట్టి ఆనందము కలుగునో అతడు మే వా రు జీవన్ముక్తు లయ్యెదరు. అట్టి మోక్షసాధనమునకు కావ్యము ముఖ్యసాధనము. ఇంద్రియమునభవము, విషయలోలత్వమునేకాక; రసానందము ననుభవించవలెను. దీనివలన మోక్షము చేకూరును అనివలెకీ ఉపన్యాసములకు యద్యుత్తమగు వారి యుపన్యాసమునకై సభ్యులందరి వత్తుననున కృతజ్ఞతను ప్రకటించిరి. (పార్శవ ధ్వజులు)

సభా కార్యదర్శులలో నొకరుగు శ్రీ ఈమని గంగాధరగారు సభాదేవతలను దెల్పుచు మాంబలమునందు నిలసిందు అందుల నెల్ల నొకచో జేర్చి వారి సాహిత్య, సాంఘిక, నైతికాభివృద్ధులకు లోడ్చుటయే ముఖ్యోద్దేశమనియు, అందులకై వతశాలయమును గొంధాలయ మొకదానిని దీనికనుబంధముగ పాఠశాల నొకటిన్ని ఏర్పరుప కృషి సలుపుచున్నామనియు, అంద్రి పృథులులందరు యభిమాన సహాయము లావశ్యకమనియు పల్కిరి. అధ్యక్షులకును ఉపన్యాసకులకును వందనము లర్పించిరి.

పిదప సభ జయప్రదముగ ముగిసెను.

బర్తా శాసనసభ
నైమను సహకారము

సభ్యులు సభలోనుండి లేచివెళ్లిరి

రంగూను, డిసెంబరు 14:—నైమను కమిటీకి లోడ్చుటకు బర్తా శాసనసభలోని సభ్యులను 7 గురిని ఎన్నుకొనిరి. ఈ ఎన్నిక జరుగవలయునను తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా వోటునిచ్చినదానిలో చాలామంది సభలోనుండి లేచినవలె పోయిరి. సభలోనుండినవారిలో ప్రతికూలభావాలైనవారు లేటర్లముగానుండిరి. అంతట 7 గరు సభ్యులు ఒక సహాయసంఘముగా ఎన్నుకొనబడిరి. (ఆ.పె)

కర్నాటక అఖిలవత్స సమావేశము

వికమత్వమే బలము;
వికమత్వము లేకపోవుట వినాశపేతువు

ఖద్దరు సంపదభివృద్ధికి పరమసాధనము

బీజపూరు, డిసెంబరు 15:—16 తారీఖున జరుగు అఖిలవత్స సమావేశము ఉత్తరప్రదేశ్ గా యానాడు ఉదయము ఖాదీ ప్రదర్శనము ప్రారంభించబడెను. అధ్యక్షుడగు జినాశరు రావుకేంభాగారు అధ్యక్షత వహించుచు తల్లి భారత మాతకన్య ములకు ప్రత్యేకము చేసికొని, ఆ కన్యములను బాపుటకు ఖద్దరును చేపట్టడని సభాసదులను కోరెను. ఖద్దరు ఉద్యమము ప్రబలి ననేగాని భారతదేశమునకు దార్శన్యమురాదు. సక్లవాలా గారి విమర్శలకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు కట్టు వాసులకును, గ్రామ వాసులకును స్నేహభావమును వృద్ధిచేయు మరియొక విధానమెవ్వరికిని కనిపెట్టుట కిలుకాదని చెప్పెను.

డా. బెనెంట్లు ఆగమనము

డాక్టరు వసంతాదేవిగారు హోల్ గీసుండి గోవిందరావు గిరీదర్, రంగనాథ మొదలగువారితో దయచేసెను. శ్రీనివాస్ కావల్లిగారును యితర నాయకులును శుభాక్షితులగు కాంతి సైనిక బృందమును ఆమెను ఆహ్వానించిరి. ఆహ్వాన సంఘము వారి వత్తునున కావల్లి గారామెను పుష్పమాలాలంకరముగా జేసెను. జిల్లాబోర్డు గృహాలయ సంఘము మహమ్మదీయుల పక్షమున ఆమెకు పూలపాదములు జేయబడెను. ఇప్పటికి 40 మంది వృత్తి నిధులకుపైగా వచ్చియున్నాడు. బెల్లెర్ల డాక్టరు హాకిర లోకమాత సంపాదకుడగు రావుసాహెబ్ పత్రికకు పురాణిక్, ముద్దెద్ కార్ కార్కి వచ్చినవారిలో ముఖ్యులు.

బెనెంట్లుకు సన్మానము

సాయంత్రము ౬ గంటలకు మునిసిపల్ సంఘవత్తుమున బెనెంట్లుకు ఆహ్వానపత్రము సమర్పించబడెను. 8000 ప్రజలు సభకువచ్చిరి.

ఉపన్యాసము

బెనెంట్లు ఈ విధముగా నుడివెను. —
భారతదేశము నిస్వ్రాసినదేశము అమోఘింబులకు ఏకముకావలెను. వికమత్వమే బలము. వికమత్వము లేకపోవుట వినాశపేతువు. స్వాతంత్ర్యకమ్యసాసము బాగుగానేయుననుచును, వికమత్వము భంగము కానివ్యుత్తుడు. అధినిజేశాస్వాతంత్ర్యము ఖజానావిద అధికారము, నేన, నావికాదళముపై యధికారము గలగజేయును. దీనివలన జాతికిబలము చేకూరును. ఉపన్యాసము కన్నడలోనికి తర్జుమాచేయబడెను. అఖిలవత్స సమావేశ ఉయొక్క విషయవిశ్లేషసంఘము రాత్రిజరుగును. సభ లేపు 12 గంటలకు సమావేశమగును. (ప్రీ ప్రెసు.)

ముస్లిమ్ మహాసభ

30, 31 తారీఖులను జరుగును

ధిల్లీ, డిసెంబరు 16:—హాకీమ్ అజ్ మత్ ఖాన్ గారి భవనమున మహమ్మదీయుల యొస్తు గోష్ఠి సభ జరిగెను. అగా ఖాన్ గారు అధ్యక్షత వహించునను మస్లిం మహాసభ యొక్క జరుగవలెనను విషయమును నిర్ణయించుటకై ప్రముఖులు 20 మంది సమావేశమైరి. మాలానా మహమ్మదాల్ గారుకూడ హాజరి. కాంగ్రెస్ మహాసభలో పాల్గొనటకు వెళ్ళువారు సభకు వచ్చుటకు కిలుకా సభకు డిసెంబరు 30, 31 తారీఖులలో జరుగునట్లు నిర్ణయించబడెను. ఈ సభకు రావలసిన ఘనో ఇల్లఖిం రహీంబాద్ గారు ముందునికి జబ్బుగా నుండుటచే రాత్రేకపోయెను.

రాజప్రతినిధి స్వాతంత్ర్యదర్శమును ఖండించుట

సామ్రాజ్యసంబంధమువల్లనే భారతీయులు వికమత్యము పొందగలరు

యూరోపియనులసంఘపు సాంవత్సరికవిందునందర్శమున రాజప్రతినిధిగా రాసగిన ఉపన్యాసము

కలకత్తా డిసెంబరు 17:— కలకత్తాలో జరిగిన యూరోపియనుల సంఘపు సాంవత్సరికవిందు నేటిదినము జరిగెను. రాజప్రతినిధిగాను ప్రధాన అతిథిగ నుండిరి.

యూరోపియనులసంఘపు అధ్యక్షుడగు ఛార్లెస్ బెన్సన్ రాజప్రతినిధిగారికి జయముతోడుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—

నైమను కవిమను బహిష్కారబోధ్యమును కడచిన సంవత్సరమునలే ఈ సంవత్సరము వివరీతముగ వ్యాపింపకుండుట పంతోపకరమున విషయము. నైమనుకవిమనువానికి తోడ్పడని యిది వింశతీనామక కేంద్రకాసనపథ ఉపసంఘమువారు ప్రజావిశ్వాసమునకు పాత్రులైనవారని రూఢిగ చెప్పవచ్చును. అంగ్లేయుల ప్రతినిధియగు సర్ ఆర్థు ప్రోగారి నై అంగ్లేయసంఘమువానికి సంపూర్ణముగ విశ్వాసముగలదని ప్రకటించుచున్నాను.

నైమనునివేదిక

నైమనునివేదిక తయారుచేసినవారు భారతదేశమునకు సంబంధించిన ముఖ్యముగ నమవలసినన్నిటిని శ్రద్ధతో పరిశీలించి, కాని వారి నివేదిక అసంపూర్ణమైనదని చెప్పినారు. మరి పాలనాసందర్భమున విరుద్ధమైన లక్ష్యలే ఇబ్బందులను పుట్టించుచున్నందునా: క నవేదికను తయారుచేసియున్నారని, బ్రిటిషు సంబంధములన్ని భారతదేశమునకు కలుగుచున్న ఆయా అభివృద్ధి లక్ష్యములను నైమనుసంఘమువారు గమనింపకయే తమ నివేదికను తయారుచేసిరి. బ్రిటిషుపాలకులు అనభివృద్ధియగుచున్న పౌరసత్వపు హక్కులను నిరాదరింప వీరుదేశించుచున్నారని, బ్రిటిషు పాలకుల సంపూర్ణ హక్కులను లేచి నిర్మాణమున ఈ సంఘమువారున్నట్టిది అంగీకరింపజాలదు. భారతదేశపు పరిశ్రమ, భారతదేశ వాణిజ్యము ఉన్నతస్థితికి వచ్చుటకు బ్రిటిషువర్తకుల చెట్టుబడియే కాంక్షముగ అంగీకరింపలేదు. భారత భూమి రాజ్యాంగనిర్మాణమున అంగ్లేయుల చెట్టుబడికిని హక్కులను నష్టము కలుగకూడదు.

వార్తాపత్రికల స్వాతంత్ర్యము

వార్తాపత్రికల స్వాతంత్ర్యముండవలయునను ఉద్దేశముతో 1922 సంవత్సరమున (సెన్ ఆప్టండ్చుచేయబడెను. ఈ స్వాతంత్ర్యమును భారతవార్తా పత్రికలు దుర్వినియోగ మొనర్చినవి. పత్రికలు తమ వాద్యలను గుర్రగులులేదు. జాతి ద్వేషము పాశుర్యమును పురిగొల్పుటకు పత్రికలు సాధనముగ ఉపయోగింపబడుచున్నవి. ఈ ద్వేషగీతమును అందుట అవసరమని ఈ సంఘమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. పత్రికల విషయమై ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధవహించవలయునని కోరుచున్నారు.

వ్యవసాయ వివారణసంఘమువారు గావించిన నూతన లు అన్నివిధముల లాభకరమైనవి మా అభిప్రాయము. వ్యవసాయ పరిశోధన సంఘమును ప్రభుత్వమువారు త్వరలో స్థాపించవలయునని కోరుచున్నాము. కార్మికుల ఆకాంక్షి నాజాటికి తీవ్రమైన దాడులుచేసి, ప్రభుత్వమువారి విషయమై శ్రద్ధవహించి ప్రెస్బుడిన్స్ట్యూట్ బిల్లును త్వరలో చట్టముగ చేర్చి కార్మిక ఆకాంక్షిని అంతమొందించుట అవసరము.

రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము

ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వ గ్రామీణవిభాగ ప్రత్యుత్తర మొసగిరి

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యోద్యమము

బ్రిటిషు సంబంధమును భారతీయులు సంపూర్ణముగ త్యజించిననాని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుటకు వీలులేదు. భారతదేశ ప్రధాన రాజకీయసంస్థ ఒక తీర్మానము గా వినిపించి, ఈ ఆశక్త్యమును ప్రకటించుటవల్ల భారత వికమత్యమునకు దిగులు కలుగుననియు, గ్రేటుబ్రిటను ప్రజల అభిప్రాయము భారతీయాలయములకు వివక్షాపూర్వకముగా గుర్రగులెను. అందువల్ల ఈ తీర్మానము భారతదేశపు తేమము కోనావాకి నిరారము కలుగజేయదు. భారత సామ్రాజ్యము నాశించువారు ఇట్టి వివరీత ఆశయములను ఖండించి ఇందువల్ల దేశమునకు కలుగగల నష్టమును వివరించి చెప్పుట అవసరము. స్వాతంత్ర్య ఆశయమును ఎండమావులవలె భారతీయుల దృష్టిని త్రొక్కుచున్న దొంగన్నహితులు దేశమునకు చేయుచున్న

మహాపకారము లోప ది య వ సంఘము వ భారత ఆశయములకు విరుద్ధమైనవారు చేయజాలరు. ఆ నేతు హితులపర్యంతము భారతదేశమునందలి వివిధజాతులవా:కి వికమత్యమును సమకూర్చుచున్న బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సంబంధము అంతరించిన నిజముగ జాతీయ వికమత్యము, జాతీయజీవితము వీధిమను వృద్ధి జేయునో ఊహింపజాలకున్నాను. సార్వభౌమమున ఆరోగ్యము చెడినప్పుడు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలి ఆస్తిదేశములవారు సార్వభౌమముని ఆరోగ్యముకోరుదు. తంబివారలు వంపిరి, విచారములేవిరి. ఆరోగ్యప్రాప్తికి ప్రార్థనలు సలిపిరి. వివిధదేశములవారిని వివిధజాతులవారిని, వివిధసంఘములవారిని ఈ విధమున చేరువకు తెచ్చినది రాజప్రతినిధి కకా? భారతదేశమున హిందువులు, మహమ్మదీయులు, బాహ్యులు, బాహ్యుజేతరులు, పంజాబీలు, మదరాసీలు, బ్రిటిషు ఇండియాపాలకులు, సంసానాధీకుల ప్రజలు అందరు సార్వభౌమముని తేమము కోరుచున్నారని. ఈవిధమున అన్నిజాతుల వారికిని (మొత్తముమైన వ్యాధిరాగానా భావమును నిర్మూలించి స్వాతంత్ర్య భారతజాతీయభివృద్ధికి ఆధేదమై ఆటకమును సృష్టించినట్లుగన. అప్పుడు మిత్రుల ద్రోహమునకు భారతదేశము విగ్రహవలసియుండును. బాధ్యతలను గుర్రగిన ప్రజానాయకులు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యసంబంధము లేని స్వాతంత్ర్యదర్శమును ప్రకటించుటచే బ్రిటిషు ప్రజాభిప్రాయము వీధిమనుగ మాడనో గమనింపలేదు. క్రమముగ భారతదేశమునకు బాధ్యతాయత్తప్రభుత్వ మొసగవలయునను బ్రిటిషు పాలకుల నోరెత్తి భారతీయాలయములను బలపరచుట వీలుండదు. దొంగిలించు హక్కులను సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యసంపాదనమునకు సోపానము లని నాయకులు చెప్పునప్పుడు బ్రిటిషువారు దొంగిలించు హక్కుల నిచ్చుటకు అంగీకరించెదరా?

నైమను బహిష్కరణము

నైమను కవిమనువారి పర్యటనసందర్భమున కొంతమంది మర్యాదలేక ప్రవర్తించుచున్నారు. ఇది తక్కువైనదైన మనియ, భారతీయుల అసంకృప్తి పూర్వ మెరువాటికి యొక పరచుటట్టిది మాన్యుకాదనియు నేనెన్నియో పర్యామలు చెప్పి యుంటిని. ఉద్దేశమేమైనను ఆ బహిష్కరణోద్యమము అనాగరికమైనదనియు, అనితేక పూరితమైనదనియు, వివరీతఫలితముల నొనగలదనియు గుర్రగవలెను. బహిష్కరణవాదులు ఈ ఉద్యమమును కొనసాగించుటకో గొప్ప బాధ్యతను వహించవలసినవారగుచున్నారు. ఇట్టి వివరీతసంఘటనలను జరగకండునట్లు తగుచర్య పుచ్చుకొనట ప్రభుత్వమువారిధర్మమై యున్నది.

కమ్యూనిస్టు ప్రచారము

భారతదేశమున ఎన్నియో సంఘములవారికి వివిధసంఘములవారికి ధన్యులు ఆదర్శములుండవచ్చును. భిక్షాదర్శము లలో వివరీత మేమియులేదు. భిక్షువును ఆదర్శములకు అర్హుడైన మొసగి సమస్యయను కదుర్చుచున్నాడు. పారిశ్రామిక ప్రపంచమున ఆకాంక్షి వ్యాపించుచున్నది. ఆకాంక్షి వ్యాపించుట వివరీతము కాకపోవచ్చును కాని ఆ ఆకాంక్షిలోపాటు కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతములు వ్యాపించుట అనర్థకాయకము. సంస్కరణాపేక్షలేరు విప్లవములేరు. సంస్కరణాభిలాష విప్లవమునకు దారిపాకండునట్లు భారతీయులుబాగు త్రవడవలెను. ప్రభుత్వమువారు యజమానులనిజముగ కార్మికులకుమిత్రులనియొకమ్యూనిస్టులు దొంగన్నహితులయే (ప్రజలకు నష్ట జేపునలెను. యజమానుల అభిమానములనే తమసితి చక్కబడుననియు, కమ్యూనిస్టులు నదుద్దేశముగలవారైనను కార్మికులస్థితి చక్కబరుపజాలనియు, కార్మికులు గుర్రగులెను. కార్మికులు మానవులని యజమానులు గుర్రగిరి పనిచేసిన కమ్యూనిస్టుప్రచారము వ్యాపించుటకు అవకాశముండదు.

ఎటుమాచిన ఈవిధమున విషమపరిస్థితి లండనుంచున్నది. తక్కువదారు (తొక్కన సర్వేశముతో) నిర్వేషంకల్పముతో మనధర్మములను మనము నెరవేర్చవలెను. ఈసమయమున భారతదేశము తుపానుతో తగలుకొనిన నాణవలె నశింపకుండవలయునని, ప్రజలందరు కలిసి ఒకటేయత్నమును దృష్టి యిడుచుకొని పనిచేయవలెను. ఈమహాసమయమున యూరోపియను సంఘమువారు ఉత్సాహముతోడను వట్టడంతోడను ఈమహాప్రయత్నమునకు తోడ్పడగలరని నమ్ముచున్నాను.

ఈవిందునకు దెగాలు గవర్నరు సర్ స్టేన్ బాక్సను గారు, సంయుక్తరాష్ట్రముల గవర్నరు సర్ మాల్బాం హెయల్ ఖను వచ్చియుండిరి. (ఆ. (సె.)

తెనాలి (న్వేయివిలేఖరి)

శ్రీమూర్తి శ్రీనివాసఅయ్యంగారి రాక

శ్రీమూర్తి శ్రీనివాసఅయ్యంగారు బాపట్లమీదగా మోటారుమీద తెనాలి 18-12-28 తేదీన 6 గంటలకు విచ్చేసిరి. శ్రీవారిని మేళతాళముల పూరేగింపుతో పురమందిరమువద్దకు తీసుకొనివచ్చిరి. ఆరోజున 4 గంటల నుండియే జనులు గుంపులు గుంపులుగా వచ్చి చేరియుండిరి వివిధగ్రామములనుండి గూడ ప్రజలు అయ్యంగారి సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును వినుటకు వచ్చియుండిరి. పురమందిరమున గొప్పవిహారంపథ జరుపబడెను. శ్రీఅయ్యంగారికి తెనాలి కాంగ్రెసుకమిటీవారు విసతి పత్రము సమర్పించిరి. శ్రీవారు ప్రస్తుతదేశవర్సితులతో నైమనుసంఘ బహిష్కరణము తాము అనుకొనినదానికంటె యొక్కవజయప్రదముగ జరుగుచున్న దనియు రాజోవు ఫీబ్రవరిలో కమిషన్వారు చెన్నపురివచ్చునపుడు శ్రీవారు స్వయముగ చెన్నపురిలోనుండి బహిష్కారోద్యమము నడిపెదమనియు నితర ప్రాంతములందువలె చెన్నపురి తనధర్మము నెరవేర్చునాక యనికోరిరి. హిందూదేశమునకు బ్రిటిషువారి సంబంధములేని స్వాతంత్ర్యము సరియైనదనియు పాశ్చాత్యులపాత్రతో గూడిన దొంగిలించుట స్టేటస్ ఊహించుటకు వీలులేదనియు హితుకరముగను విపులముగను చెప్పి, పత్రికల మనములను రంజింపజేసిరి. దేశములోని సుత కులకులు మనపుద్యమమును యేవిధముగను ఆడ్డగింపజాలవనియు యిట్టిది స్వరాజ్యము ననుభవించు పాశ్చాత్యదేశములనుగూడ యిప్పటికిని కలవనియు చెప్పిరి. మనరాజ్యమును మనమునడుపుకొనుటకు పాశ్చాత్యులకు మనము యేవిధముగను తీసిపోమనియు మానకైయింపు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము వంకకు మరల్చులయుననియు చెప్పియుండిరి. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులు దైర్య సైర్యములబూని ధర్మముతో ప్రవర్తించవలయునని హెచ్చరించిరి. అయ్యంగారికి జయజయ ధ్యానములతో సభ ముగిసెను.

మధ్యమునిదాన

మేనేజింగు ఎడిటరు శ్రీయుత కే. వి. కృష్ణస్వామి రావుగారు

10/8 పిరాజిల్లింగు, మాతుంగా, బొంబాయి

మొదటి సంపుటము 5 వ సంచిక 1928 సెప్టెంబరు నెలలో వెలువడినది. కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిని. గోపాల వికలాదులపదము, దళాపతారములు, శ్రీకృష్ణునిరీతి, నుందర కాండ, శ్రీమధ్వాచార్యులవారి జీవితము-ఉపదేశము-తత్వముని, చార్మికి రామాయణము, భగవద్గీత, శ్రీజయతీర్థ భగవత్పాదలు (టీకాచార్యులవారు) మున్నగువానము లిందుగలవు. సాలు చందా మూడురూపాయలు, విడిసంచికలె ఆయిదరూపాయలు ఇది నెలకొకసారి ఆంగ్లభాషలో వెలువడును. పలయనారు వైసి తెలుపబడిన ఆదేశముకు వ్రాయవలెను.

శ్రీనివాసఅయ్యంగారు

గుంటూరు, డిసెంబరు 17:— శ్రీనివాసఅయ్యంగారు వేడుకచ్చిరి. ఈ రాత్రి తెజవాడ జోయెదరు. మునిపితలు సన్మానముబడసి, బహిరంగపథలో సుపన్యకంప ఏలూరుజోయెదరు. 19 తేదీ రాజమహేంద్రవరం జోవనున్నారు. (ఆ. (సె.)

తెనాలిలో ఏజంటు కావలెను

మా దినపత్రికకు చందాదారులను చేర్చుట, నెలచందాలు వసూలుచేయుట మొదలగు పనులు చేయవలసియుండును. నగదుగా సెక్యూరిటీ చెల్లించవలెను. వయస్సు, వృత్తి మొదలగు వివరములతో దరఖాస్తులను 30-12-28 చేరునట్లు పంపవలెను.

వ్యవస్థాపకుడు, ఆంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు 212, మద్రాసు.

మదరాసువార్తలు

న్యాయమూర్తులు తిరువేంకటాచారిగారు:-
మద్రాసు ప్రాంత న్యాయమూర్తులు తిరువేంకటాచారిగారు
యీ నెలలో పదవిలో నున్నారు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము:- ఈ విశ్వ
విద్యాలయము వారిచే ఇటీవల గావింపబడిన ఎం. బి. డి.ఎస్.
ఎల్.ఎం. ఎస్. పరీక్షల ఫలితములు ఈ నెల 22 తేదీన సాయం
క్రమం 4 గంటలకు సెనేటు మంజురమైన ప్రకటించబడునని రిజి
స్ట్రార్ కగారు ప్రాయశ్చిత్తున్నారు.

అ. భా. ఆదిద్రావిడ మహాజనసభ:- ఈసభ
యొక్క ఆహ్వానపత్రమునకు గత ఆదివారమునాడు జరుగుటకు
ఏర్పాటుచేయబడిన గాని పానగలు రాజాగారు వరకువచ్చి
నందున ఆనాడు సభజరగకుండా ఆపివేయబడినది. పానగలు
రాజాగారి మరణమునకు తమ సానుభూతిని తెలుపుటకు శత్రు
రాత్రి 7 గంటలకు సేనాంపేటలో పెంపరెన్ను లెక్కరు
హాలునందు కె. వి. స్వామిగారి యధ్యక్షత నొకసభ వరకు
బడినది.

ఒక నవరణ:- నిన్నటి ఆంధ్ర పత్రికలో 11 పే
జీలో మూడవకాలంలో కీర్తిశేఖరైన పానగలు రాజాగారు,
అశుభికి క్రింద పానగలు రాజాగారు తెలుగునందు అనుటకు
బదులుగ సంస్కృతమునందు ఎం. ఏ. పట్టము పొందినయ్య,
1915 విశాఖపట్నమునందు జరిగిన అనుటకు బదులుగ 1925
విశాఖపట్నము అనియు, శనివారమునాటి రాత్రి 9 గంటల
నుండి శాశిరెడ్డియ అనుటకు బదులుగ కుక్రవారమునాటి రాత్రి
9 గంటలనుండి అనియు పొరపాటున ప్రకటించబడినది. కీర్తి
శేఖర పానగలు రాజాగారు తెలుగునందు ఎం. ఏ. పట్టము నొం
దిరినయ్య, గత శనివారము నాటిరాత్రి ఒంటి గంటకు వరకు
పరిచిరనియు చదువరులు గ్రహించి ప్రార్థితులు.

రాకపోకలు:- స్పెన్సిఫాలు ప్రభువారు నేటి ఉద
యమునకు మద్రాసు వచ్చిరి. వీరికి పెంట్టలు నేవనునట్లు స్వాగ
త మొసగబడినది. శత్రు మద్రాసులో జరుగు భారత వేదాంత
కాంగ్రెసునకు ప్రభువారు అధ్యక్షత వహించెదరు. ఎ.కె.రెడ్డి
ఎం. ఎ., బి.ఎం. సి. డేవిస్, శ్రీవత్సవ, మన్ను భారత
వేదాంత సభా ప్రతినిధులుగూడ నేటి ఉదయమునకు మద్రా
సు వచ్చిరి. సయ్యద్ ముర్రుజా సాహెబ్ ఎం. ఎల్. ఎ.
బి.ఎల్. అహమ్మద్ సయ్యదుగార్లు గతరాత్రి తిరువూరునకేగిరి.
ఎస్. సత్యమూర్తిగారు నేడు మద్రాసువిడిచి కలకత్తా
కేగెదరు. అచ్చల పర్యవక్ష మహాసభకు మద్రాసు మహాజన
సభ, సంస్థాన ప్రజాసభ, మద్రాసు కానసభ, అఖిలభారత
కాంగ్రెసుపంఛాయత్తుక, ప్రతినిధిగా హాజరుదరు.
బివక్స వైటు పాడుగారు నతీసమేతముగా నేడుదయము
మద్రాసువచ్చిరి. నుమారు మూడువారముల వరకెప్పుడునే
యొందిన పిమ్మట ఉత్తర యొందియ కేగెదరు.

డాక్టరు శర్మనందగారు:- నేటి రాత్రి మద్రా
సునండి కలకత్తాకు ఏగెదరు. వీరు తిరిగి 14-1-29 తేదీకి మద్రా
సు వచ్చెదరు.

ప్రభుత్వ ఋణములు:- మద్రాసు ప్రభుత్వ ప్ర
కటన మొకటి యీ క్రింది విధమున దెలుపుచున్నది. లోన్సు
(ఋణములు) చట్టముక్రింద రయతులు బాకీయన్న చిన్న మొ
త్తములమీదనుగూడ పెనాల్టీలను విధించుటవలన రయతులకు
యొచ్చుంది కలుగుచున్నదని ప్రభుత్వమువారికి దెలుపుకొనబడి
నది. అట్టిపెనాల్టీలను విధించుట నిర్బంధముకావచ్చునని పిన్సాల్టీ
లు విధించబడుచున్నది. ఈ విషయమునుగురించి రెవెన్యూ
బోర్డువారు కొందరు కలెక్టరులతో యోచించి తమ నివేదికను
దాఖలుచేసిరి. ఈ విషయమునుగురించి యొన్ని పద్ధతులు సవ
రింపబడవలెనని ప్రభుత్వమువారుగూడ అభిప్రాయపడుచు
న్నారు. బాకీలు రూ 10 ల కంటె పెక్కువలెనపుడు పెనా
ల్టీలను విధింపగూడదని ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరవు గావించు
చున్నారు. అంతకంటె బాకీ మొత్తము లధికముగ నున్నయెడ
ల పెనాల్టీల విషయమై యోచించుటకు అందుకు సంబంధించిన
అధికారుల కధికారమొసగబడినది.

ప్రభుత్వ ఋణపత్రములకు సవరణలను కీర్తముగ నూ
చింపవలెనని రెవెన్యూ బోర్డువారిని కోరడమైనది.

మాంబళేం ఆంధ్రసభ:- కీర్తి శేఖరమున పాన
గలు రాజాగారి యాకస్మిక మరణమువలన దేశమునకు గలిగిన
యపారవంతమునకు వగయచు వారియందు తమకుగల ఆత్మంత
గౌరవమును నూచించు నిమిత్తము వైఫరవారు తమవతనా
లయగ్రంథాలయములను మూసివైచిరి. వరమేళ్ళకుడు వారియా
త్మకు శాంతి నొసంగుగాక.

కీర్తి శేఖర పానగలు రాజాగారు

భారత వైద్యవిద్యార్థిసంఘము
భారత వైద్యవిద్యార్థిసంఘమువారు నిన్న మధ్యాహ్నము
2 గంటలకు కేప్టెన్ జి. శ్రీనివాసమూర్తిగారి యధ్యక్షత
క్రింద సమావేశమై ఈ క్రింది రిజ్యూమేను గావించిరి. 1. (ప
భుత్వభారత వైద్యవిద్యార్థిసంఘము విద్యార్థులను ఉద్యోగులను
పానగలు రాజాగారి మరణమునకు తమ విచారమును దెలుపు
చున్నాడు. 2. ఈ విద్యార్థులకు తల్లి, తండ్రి, స్నేహితులు
నైన పానగలు రాజాగారు మరణించినందులకు ఈ సభవారు
తమ సానుభూతిని రాజాగారి కుటుంబమునకు తెలియజేయు
చున్నాడు.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(17-12-28)

నీమజవులి దినుసులు

ఇరవది గజముల పీస్ ధరలు	జు.అ.కె
కారికం మల్లు 22 X 22 మంగిసమాద్దు (బి)	8.9.0
" సరాసరికము	7-10-0
కారికం మల్లు 22 X 22 "మోటా రుక్మిణి" (బి) రు	8.4.0
తెలుపు మల్లు 1708 (నెట్) రు 12-14-0	స్టాన్ గో 2000
రు 12-6-0 ఎల్. ఎల్. 78, రు 8-5-0 88/888	
రు 12-12-0; 1702-రు 11-2-0 9041 (నెట్)	
రు 11-12-0; 80 (నెట్) రు 8-4-0.	

నూలు

40 నెంబరు మ (5 సీపా కట్టులు) - బూక్ రు	6-1-0
చలన (కొంక) రు 7-6-0; చలన ("ఎనిటిక్స్-బ్ల") రు	6-12-6
చలన (నాగకన్యక) 6-15-0 చలన (గుస్తి) రు 7-1-0 చలన	
(గ్రడ్డెంజా) రు 8.9.0 శవ్యుగ్రము (ఎర్ర) రు 7-8-0	
40 జపాన్ (పదిపానులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు	
రు 12-10-0 కలర్ బాల్ రు 12-5-0	
60 సీమ (5 పానులకట్టులు) - అడకత్తెర రు	14-14-0,
రూపుము (ఎర్ర) రు 11-0-0; రుదాకారము రు 8-14-8 ఎద్దు	
గడియారము రు 8-15-0	
ఇత్తడితలు - (డిజిల్ మేక్) రు	282
డిల్ - (క్రూసాయర్) రు	280,
రాగిరేకు రు	280,

సిమెంట్ పీపా వెల:-

గోగ్-పేప్ ("చెయ్యి") రు	11-0-0
జర్మన్-నెమర్ 10-0 0	

చక్కెరమూటయొక్క ధర:-

బావా "రెడ్" రు 26-6-0 జనవరి మార్చి నెలకు రు	26-4-0
రు 26-8-0	

వేరుపెనగ నూనె

పీపాల్-బా	రు 97,
-----------	--------

ఆముదము

(మిల్ డెలివరీ) రు	98-0-0
-------------------	--------

పదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

అవుతోలు (7 బు 7-9) "అవ్కంట్రిస్" రు	0.15-0, 1.1-8
" (తేలిక) " రు	1.3-8 బు 1.8-6
" (7-9) బెంగురూచ్చు రు	1-0-0 బు 1.1-6
" (తేలిక) " రు	1.3-9 బు 1.4-0
" 6 క్వింటు 8 1/2 బెజాబు రు	1-0-0 బు 1.1-0
" (6 1/2 బు 7 1/2) బెజాబు గరము రు	1-1-6 బు 1-2-6
" (7 బు 7 1/2) ఏలూరు రు	1-1-6 రు 1-1-10
గజ్జోలు రు	0-11-6 బు 0-11-9
గజ్జెమడతోలు రు	1-5-0 బు 1.6-0
అవుమడతోలు రు	1.18-6 బు 1.1-8
పెనాల్టీలను మిక్తోలు ముద్రాపకం రు	0-1-0 బు 0-1-0
" గొట్టెతోలు ముద్రాపకం రు	0-1-0 బు 0-1-0
" " మధ్యతరం రు	2-14-0 బు 2-0-0

బరహంపురం కళావంతుల సంఘ సంస్కరణ మహాజనసభ

9-12-26 తేదీన శ్రీమతి మల్లె చినకల్లమ్మగారి భవన
ములో శ్రీమతి బండరు చంద్రవదనమ్మగారి అధ్యక్షతక్రింద
సభ జయప్రథముగా జరుపబడినది.

శ్రీయ్యతులు కండల పీఠశాల బ్రహ్మగృహ, కారం
గుల చలపతి, గుంటూరు నాగభూషణంగార్లు యీ సంస్కర
ణనుగురించిన విషయములన్నియు సువస్వనిందిరి.

గంజాం జిల్లా కళావంతుల పరిసీతులనుగురించిన సం
స్కరణావసరమును గురించిన శ్రీయ్యత ధోంకా వెంకటేశం
గార్లు బి. రాఘవయ్యగార్లును ఉపస్వనింది సభికులను తన్న
హవరచిరి. యీసాంఘిక అనుభవించుచున్న కష్టతరలన్ని
టిని ఉపశాసకులచే విని హోయన దుఃఖించుచు పురుషులు
జేవద సీమగూడ యీ శిగువవాగ్దానములను జేసిరి.

శ్రీపతు గల శ్రీపురపురపుర వారివారివిద్వలకు
తప్పక వివాహములను జేయుదుమని నిండుసభలో వాగ్దానము
లను జేసిరి.

శాస్త్రీయదేశమును జేయుచున్న శ్రీపురపురపుర
యీ శిగునుండియు శాస్త్రమును జేయుచున్న ప్రస్తుతము
నేర్చుకొనుచున్న విద్వలను వారివారి తలదండలకు పంపి నేతు
ననియు మహాసభలో వాగ్దానములను జేసిరి. వివాహములు కా
దగిన విద్వలను ముందుండి మేళములకీడుకునివల్లమని మేళ
ద్రయకురాండు వాగ్దానములను జేసిరి. మేళములవల పెక్కు
మప్పుమును సంపాదించుచున్న దేవదాసీలగొందరు మేళములకు
మానివేతుమని వాగ్దానమును జేసిరి.

ఈ సంస్కరణమును గురించి పెక్కుమంది శ్రీపురపు
లపస్వనిందిరి. మేళములను తానుమాని చాలదినములైనదనియు
యీ సభములోన విలీనమైయున్న దురాచారములన్ని అవ
మానముతో అనుభవించుచున్న కష్టములను దుఃఖములను భరింప
లేక కొంతవరకు సాంఘిక సేవ జేసినవియు శక్తివంతులైక
మందునగూడ జేతుననియు మొదలగువిషయములను అంత్యోవ
శ్యావమునందు అధ్యక్షు రా లు వ న స్వ నించి స భికుల
శాసనంపరచినవిమ్ములు యీదినవ తీర్మానముల నేకగ్రీవముగ
నామోదించి జిల్లా కార్యనిర్వాహకసంఘమునేర్పరిచి దానికి
ఉద్యోగలనెన్నుకొనిరి. ఇత్తడిపావుకాబడిన తీర్మానములతో
కొన్ని దినవ నుదహరించబడినవి.

తీర్మానములు

దేవదాసీల సంస్కరణములు జయమునబొందుటకై శ్రీ
మతి డా॥ మల్లెచిన్నకల్లమ్మగారు బెట్టిన బిల్లు నామోదించి దేవ
దాసీసంస్కరణమునకు తోడ్పడవలయునని చట్టసభ్యులను సెలె
క్షుకవిటీవారిని ప్రభుత్వమువారిని యీసభవారు ప్రార్థించు
చున్నారు.

దేవదాసీలనుగురించి మద్రాసు చట్టసభలో శ్రీమతి
డా॥ మల్లెచిన్నకల్లమ్మగారు బెట్టిన బిల్లు నామోదించి ప్రభు
త్వమువారికి కిఫారసుజేసి దేవదాసీ సంస్కరణమునకు తో
డ్పడవలయునని యీచట్టము మ్యునిసిపలు కవున్నిలువారిని, తా
లూకా జిల్లాబోర్డులవారిని, జిల్లా దేవదాసీ ధర్మాదాయ
బోర్డువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

విద్యాగ్రంథహీనతవే భూషణములేక అవమానపడుచు
ములో మునిగి పెక్కుకష్టపరంపరల ననుభవించుచున్న యీ
సాంఘిక పురుషులతో కొలదిముండ్లి యెన్నియో క్రమముపడి
చదువుకొని దరఖాస్తులను అధికారులకు తెల్పుచున్న చతుకరీలు
దొరకక అల్లాడుచున్నందులకు చింతిల్లును సవరు సహవరులకు
ఉద్యోగముల నొసంగి యీ బాత్కర్దరణకై తోడ్పడవలయు
నని ప్రభుత్వమువారిని, మ్యునిసిపాలిటీవారిని, జిల్లా తాలూ
కాబోర్డువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఈసంఘపు పేదవిద్వలను విద్యాభివృద్ధి జేయుటకై
పుస్తకములను జేతములను ఇచ్చి చదువుచేప్పించుటకు గుంటూ
రులో సాపేక్షపడిన కళావంతుల విద్యాపంఛాయమునకు తిరున
సహాయమును జేయవలయునని యీమండలకళావంతులను యీ
కళసాంఘిక ప్రముఖులను యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.
సర్వేసు యీనాడులను గురించి మద్రాసుచట్టసభలో
శ్రీయ్యత శే. కోటిరెడ్డిగారు యం. యల్. సి గారు బెట్టిన
తీర్మానము దేవదాసీల సంస్కరణమునకు గొప్పఅడ్డును గలిగిం
చుచున్నది గాని సవరు తీర్మానమునకు "దేవదాసీల సత్వకరీ
యీనాడులను పినహాయింపి" యను సవరణపేర్కొని తీక
ప్రభుత్వసభలో సవరు తీర్మానము నుపసంహరించుకొని గాని
దుఃఖములను పంపిణీ చేయుట "పెక్కు" కంటె "సే" కంటె
ములకు రక్షింపబడు యనని శ్రీ కోటిరెడ్డిగారు ప్రార్థించుచు
ప్రార్థించుచున్నారు.

[విశేషవిభాగం]

హిందూ దేవాదాయ ధర్మాదాయ శాసనమునకు సవరణచట్టము

(శ్రీ)య్యత పి. ఆంజనేయులు యం. యల్. సి. గారివల్ల రానున్న శాసనసభలో ప్రతిపాదించుటకు ఈ బిల్లు దాఖలు కాబడినది

1927 నవంబరు 2 వ ఆక్టు ప్రకారము సంస్కరింపబడిన 1925 సం॥ రపు 1 ఆక్టు అగు మద్రాసు హిందూ దేవాదాయ ధర్మాదాయ శాసనమునకు సవరణ చేయుటకు చట్టము.

1927 సం॥ రపు 2 వ ఆక్టుచే సంస్కరింపబడిన 1925 సం॥ రపు 1 వ ఆక్టు అగు మద్రాసు హిందూ దేవాదాయ ధర్మాదాయ చట్టమును మరికొంత సవరించవలసిన యవసరమును సద్యః ప్రయోజనమున కన్పించిన గనుకను, అర్చకులవశముతోనున్న ఆస్తుల విషయమైన హక్కులను గురించిన కొన్ని సందేహములను తొలగించవలసిన యవసరము కన్పించిన గనుకను, యాక్రింది రీతిగా శాసించబడునది:—

1 వ సవరణ 9 సెక్షనులోని 11 వ క్లాజులోని బిల్లు చివరి పంక్తి యందు “దేవాలయము” అను మాట తర్వాత గల వాక్యాంతపు అ (.) గుర్తును తీసివేసి, [2] గుర్తు వ్రాసి “అర్చకుల ఆస్తి” అను మాట చేర్చబడెను. 2 వ సవరణ 9 సెక్షనులోని 18 వ క్లాజు తర్వాత యాక్రింది రీతిగా 9 వ సెక్షనుకు 14 వ క్లాజును చేర్చవలెను. 14 [వ.] ఏదేతనను లేక ఏదేవాలయములో నైనను భూమిపై నైవేద్యమును చేయుటకుగాని నిత్యనైవేద్యదీపారాధన చేయుటకుగాని దానముచేయుటకు ఏ ఆస్తియైనను లేదా, అందులకు దానముచేయుటకుగాని వినియోగమునకుగాని ఏ ఆస్తియైనను లేదా ఏ దేవాలయమునందు నైనను లేక ఏ దేవాలయమునందు యాచటము అమలులోనికి వచ్చుటకు 20 సంవత్సరముల పూర్వమునుండియు అట్టి ప్రయోజనములకుగాని నిత్యనైవేద్యదీపారాధనకుగాని, భూమిపై నైవేద్యమునుగాని వినియోగమునకును, అట్టివిధులను నిర్వహించువారి భుక్తులలోనున్న ఆదాయముగల ఏ ఆస్తియైనను అర్చకుని ఆస్తిగా చేరి అర్చకుని ఆస్తిగా అన్వయించబడును.

2. ఏదేతనను లేక ఏదేవాలయములో నైనను నిత్యనైవేద్య దీపారాధనముగాని, భూమిపై నైవేద్యముగాని చేయునట్టి వాడుగాని లేదా, వానిస్థానే వాని యొక్క విధులను తాత్కాలికముగా నిర్వహించువాడుగాని అర్చకుడని భావించబడును.

(సి) వంశపారంపర్యపు అర్చకత్వ మనగా:—(ప్రతిస్థాపకుని నిర్ణయము ప్రకారముగాని, కాలానుగుణ్యమైన యాచారము ప్రకారముగాని అర్చకుడుగా వ్యవహరించుచున్నవాని చే నియమితు డగుటలగుటగాని, వంశపారంపర్యపు హక్కులగుటగాని ఏదేవాలయమున కైనను, ఏ దేవాలయమున అర్చకత్వము చేయునధికారము నొకడు కలిగియున్నప్పుడును లేదా యాచటము అమలులోనికి వచ్చుటకు 80 సం॥ కంటే పూర్వము అర్చకత్వము నొకడు నిర్వహించుచుండినను, ఆరిని పూర్వకులు నిర్వహించుచుండినను, లేదా అతడును అతని పూర్వకులను నిర్వహించుచుండిన పురుషుడును వంశపారంపర్యపు అర్చకత్వము కలిగినట్లుగా భావించబడుచున్నది.

(డి) వంశపారంపర్యధికారహితార్చకుడనగా, వంశపారంపర్యధికారముతో ఏర్పడిన అర్చకుడు కానివాడని అర్థము.

3 సవరణ:—88 వ సెక్షనులో 1 ఏ. క్లాజులోని మొదటి పంక్తియందు “ధర్మకర్తలు” అనుమాట తర్వాత (ఎ) గుర్తున “అర్చకులయొక్కయును” అనుమాట చేర్చబడును.

4 సవరణ:—48 వ సెక్షనులో 4 వ క్లాజు తర్వాత యాచటమునకు చేర్చవలెను.

5. వంశపారంపర్యధికారము గల అర్చకుని నపుకరితో జుండి తొలగించినను పూర్తిగా బర్తరపుచేసినను తాత్కాలికముగ బర్తరపుచేసినను అతని స్థానే నియమించబడు అర్చకుని నియామక విషయములోను వంశపారంపర్యధికారములే గాని హక్కుగలవలయు ననుసరించి గాని హక్కుగలవలయు నియామకమునకు వర్తించెడి నిబంధనలే వర్తించజేయవలయును. కాని రెండింటి యీ విషయములకు కలదు.

అనిభాష్యపు నిట్టి విషయములో వర్తించెడి శ్రేష్టత్వ నిబంధనల ప్రకారము గాక హిందూ శాస్త్రానుష్ఠానముల ప్రకారము వారసత్వనిర్ణయము జరగవలయును.

14 వ క్లాజు తర్వాత 15 వ క్లాజుగా యాక్రింది మాటలు చేర్చవలెను:—

వంశపారంపర్యధికార యుక్తుడగు అర్చకుడు నపుకరితో జుండి తొలగించబడినపుడును, (తాత్కాలికముగా బర్తరపు చేయబడినపుడును, పూర్తిగా బర్తరపు చేయబడినపుడును, దేవాదాయ ధర్మాదాయ పరిపాలక సంఘమువారి తీర్పును పునఃస్పృశ్య చేయుటకు) శాస్త్రసభలకు అప్పించేయుట కధికారము కలదు.

6 వ సవరణ 44 వ సెక్షను తర్వాత యాక్రిందివానిని (ఏ) క్లాజుగా చేర్చవలెను.

“ఈచట్టములో యితరత్ర మరేవిధముగా వ్రాయబడి యున్నప్పటికిని అర్చకుడు జరుపవలసిన నిత్యనైవేద్య దీపారాధనమునకుగాని, భూమిపై నైవేద్యమునకుగాని వినియోగమునకుగాని సమకూర్చుచు నుండు అర్చకత్వపునపుకరిని చేయుట నైన బాధ్యతతో కూడి అర్చకునకు జేయియున్న ఆస్తియే అర్చకుని ఆస్తియనబడును.

6 వ సవరణ:—69 సెక్షనులో 4 వ క్లాజు అను నింకొక క్లాజును ఈ కింది రీతిగా చేర్చవలయును:—

ఏ సందర్భములో నైనప్పటికిని 1, 2 వ సెక్షనుల ప్రకారముగా అర్చకుని ఆస్తిమీద కప్పము విధించుట చేయబడ నక్కరలేదు.

7 వ సవరణ 78 వ సెక్షనుచివర ఈక్రింది మరతు వాక్యము చేర్చవలయును:—

“అర్చకుని ఆస్తికి ఈ సెక్షను ను వర్తింపజేయుటకు ఏ ధర్మకర్త కర్తవ్యము యందులోగల విషయమేదియు అధికారము నొసంగదు.

8 వ సవరణ:—84 సెక్షనులో 2 వ క్లాజులో మొదటి పంక్తియందు ధర్మకర్త అనుమాట తర్వాత (2) గుర్తునై ధర్మకర్త అనుమాటకును “వాధిం” అను మాటకును మధ్య “లేక అర్చకుడు” అనుమాటలు చేర్చవలయును.

మర: ఆక్రమ భాషలోనున్న చట్టముయొక్క రచన శాధారణముగా గాని పైనవరకు చేయబడినది.

ఉద్దేశ్యములు:—కారణములు

తెలుగు జిల్లాలలో దేవాలయములు అగమ శాస్త్రముల ననుసరించి ప్రతిష్ఠింపబడినవి. దేవాలయములను ప్రతిష్ఠించువాడు ప్రథమమున నిత్యనైవేద్యదీపారాధనలకై కొంత ఆస్తిని యవ్వవలెనని యు ఆగమ శాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి. ఈ విధులను నిర్వహించు వాడు అర్చకుడు. అర్చకుడు లేనిది దేవాలయ సంబంధమున పనియేడియు జరగనేరదు. దేవాలయమును చిరస్థాయిగా నుంచుటకుగాని అర్చకులకు భూమిదానము చేయవలసిన ఆగమశాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి. పిత నిత్యనైవేద్యముచేసి, నివేంప బడినదానిని తమ కుటుంబమునకు దానము వినియోగించవలెను. ఏదైన విగిరియెడల అర్చకుడు దానిని వినియోగించుకొనవచ్చును. కాని అర్చకుడు స్వామివారి కమరునితో సమానముగనుక, ఆస్తియంతయు స్వామివారికి యివ్వవలెననిగాని, అర్చకునివేర నుండరాదు. దేవాలయమునందలి చాకిరీ మానకొనుట అర్చకునికి గొప్ప తప్పిదము. అర్చకుడు కూలికి పనిచేయుట గూడ తప్పని ఆగమశాస్త్రములు ఘోషించుచున్నవి. దీని కారణము స్పష్టమే. అర్చకుడు యావత్కాలము స్వామివారి యందుండవలసినదే గాని, కూలికి పనిచేసి యివ్వము వచ్చినప్పుడు లేనిపోవువాడై యుండరాదు. అతడు స్వామివారికి అగ్ని యె పో య నాడు. స్వామి వారి కిని అతనికిని అవి నా భావ సంబంధ మేర్పడి పోయినది. కావున యిప్పుడున్న దేవాలయము లన్నిటిలోను నిత్యనైవేద్య భూమిపై నైవేద్యములకు యచ్చిన భూమినియు స్వామివారివేర నున్న అర్చకునకే భుక్తుమగుచున్నది. కూలి కధికిగాక, అర్చకునికిని అర్చకుని కుటుంబమునకును యావత్కాలము భృతి కేర్యమగుటయే యానుతిమేల్పే కధికియందలి యభిప్రాయము.

(2) 1858-61 సంవత్సరములో ఈశాం కమిషనుబోర్డు స్థాపించు ఆర్డరుల ప్రకారము చర్య జరుపవలసిన వారైరి. ఈ స్థాపించు ఆర్డరులలో ఈశాం భూములన్నియు శాలుగు తరగతులుగా భాగించబడెను. ఈ నిబంధనలు, బోర్డి, క్వీట్ రెంటును నిర్ణయించుటకు యుండెను. దేవాదాయపు ఈశానును గురించిన నిబంధనలనున్న భావ గుండ్లు గోపురములు మొదలగువానిని భరించు ఈశానులనుగరించి యెయ్యం దెను. ఈభావ 1857 సంవత్సరపు 7 వ సెక్షనులనులోని రెండవ సెక్షను నుండి గ్రహించబడినది. మనీయల పోషణకను హిందూ దేవాలయ పోషణమునకును యవ్వబడిన భూమిగాని, డబ్బుగాని, యిందుమాలకముగా రెవెన్యూబోర్డు వారి యధీనము చేయబడినది, అని రెండవ సెక్షను నిర్వచించుచున్నది. దేవాలయములకు భూమిగాని ఆస్తిగాని యిచ్చు ప్రభుత్వమువారుగాని యితరులుగాని యే కార్యమునకై ఆద్రవ్యము వినియోగించవలసినదని కోరిన ఆ కార్యమునకై ఆద్రవ్యము వినియోగము గనట్లు అవసరమగు చర్యపుప్పు కొనరని మ్యు బోర్డు వారి కర్తవ్యమని

మాడవసెక్షను తెలుపుచున్నది. కావున ఈశాంసెటిల్ మెంటు ఉద్దేశ్యగోములు ఈనిబంధనలబట్టి మాత్రమే చర్యపుప్పుకొనవలసినవైనను. ఈశాములు నిత్యనైవేద్య భూమిపై నైవేద్యముల కివ్వబడినవి అర్చకులకు పంపిస్తే మెంటులను యాఉద్దేశ్యగోములు 8 వ కాలములో సెక్కించుచుండిరి. ఒక కాలములో సహజచేయుట అనియు మెయిం తెనెన్న అనియు, ప్రిసర్వేవన్ అనియు దానికి పేరుండును. కొన్ని సమయములలో స్వామి పూజకు అని యుండును. వీటి అర్థ యొక్కటే. దేవాలయములకు భరించుట అని యర్థము. దెప్యట్టి కలెక్టరు 19-21 కాలములో ‘సహజ’ అని వాడెను. 8 వ కాలములో (మెయిం తెనె) అని వాడెను. ఈరెండును ఒక్కటే. దాక్షర అర్థదేను గాన వ్రాసిన నిఘంటువునందు యివన్నియు పర్యాయపదములని వ్రాసిరాదు. ఇట్లున్నను ప్రస్తుత భూమిభూమందును తెలుపవలసినవోట 16-21 కాలములలో అర్చకుల పేరులు అర్చకుడు నరసింహాచార్యులు అని వ్రాయబడినది.

ఈశాము రిజిస్ట్రేషన్ శాస్త్రానుష్ఠానములను వ్యాఖ్యానించుచున్నది. దానిని విభాగించుటయందును, (క్రొత్త మాక్కుగలిగినది. శాస్త్రమువారి రామేశంపంతులుగారి తీర్పుతో (ఆల్ ఇండియా రిపోర్టు, 1928, మదరాసు, పుట 282) కొన్ని సందర్భములందు దేవాదాయఅకమలు వాడినంత మాత్రముననే అది ఈశాము అనుభవమును సూచించవలసిగా పొరచాటున లేచబడినవియున్నది.

1925 సంవత్సరమున చేయబడిన మొదటి ఆక్టులనులోకి వచ్చిన తరువాత దేవాదాయ ధర్మాదాయబోర్డువారు ఈశామెంటు రిజిస్ట్రేషన్లోని 8-18 కాలములపై శాధారక పదిరి వాటివనునరించి ఈ ఆస్తియంతయు స్వామివారిదని అనేక స్క్రీములను తయారుచేసివారు.

ఈ భూములు తమవేయనియు, దేవాలయములో నపుకరిచేయుటకై వారి కొసంగబడినవియు క్రొత్త అర్చకుడును వ్యాఖ్యములు చేసివారు. ఇప్పుడు చాల కొద్దిస్క్రీములు అమలులోనున్నవి. 1925 సం॥ చేసిన మొదటిఆక్టు, 1927 సంవత్సరపు రెండవ ఆక్టు గ్రామములలో ప్రజలకు చాల కడుపుముంట గలుగజేసింది. ఈ ధర్మముల విషయమై చాల అస్థిరత్వమేర్పడినది. తెలుగుజిల్లాలన్నిటియందును అర్చకులు యేకీభవించి ఉట్టుకుదనరకు పోరాడ నిరసంకల్పరయి న్నారు. దీనికొంత వారు ద్రవ్యమును వసూలుచేసి, యంతవరకు వ్యాఖ్యమాడుటకైనను సంసిద్ధులై యున్నారు.

నిత్యనైవేద్య భూమిపై నైవేద్యములకు కాని వాటికి భూమిదానముచేయుటకు అవకాశమును చేయబడుచున్నట్లు లోయచున్నది. హిందూధర్మశాస్త్ర రీత్యాస్వామివారును ఆస్తి గలిగియుండవచ్చును. ఇట్టి భూములు తప్పకుండా ధర్మకర్తలవశమునకున్నవి. అనేకజేల దేవాలయములకు వంశపారంపర్యముగా వచ్చుచున్న ధర్మకర్తలన్నను నిత్యనైవేద్య దీపారాధనకై యవ్వబడిన భూములన్నియు అర్చకులవశముననే యున్నవి. ధర్మకర్తలు పరిగా పరిపాలించ లేకపోవుటచేత యీ భూములన్నియు అర్చకులకు సంక్రమించినవలె పరియగు జబాబు కానేరదు. అర్చకులకును వారి యాస్తికిని శాస్త్రము సమ్మతముగా నిర్యమేర్పరచుటయూ, దేశములో క్రబలిపోవుచున్న అసర్వదాయకమును వ్యాఖ్యముల నంతమొందించుటకు ఈ బిల్లు ఉద్దేశింపబడినది. అర్చకులస్థితిని స్పష్టీకరించుటకు వారివశమునకున్న ఆస్తిలో వారిహక్కులను నిర్వచించుటకును ఈ బిల్లు ఉద్దేశింపబడినది.

నోటీసు
పార్వతీపురం డి॥ ము॥ కోర్టు

O. S. No. 335/1916. E. P. No. 403/28.
వాదలు:—మంధాకృష్ణమూర్తి వగైరాలు.

ప్రతివాది:—వెండికొంతం సోమకాంతారాయుడు

ఈసెంటర ప్రతివాది తా॥ తక్కు మొఖాసాయాల్ల గుమారు య 80 లు పరిమితిగండిచ్చి ప్రతివాది తా॥ పెద్దల్లు చరాస్తిన్ని యాకోర్టు వారివలన 22-1-29 తేదీన తలం వేయించబడును.

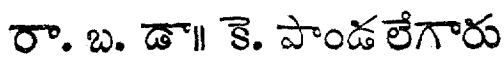
(Sd) M. GUNNAYYA SASTRI,
Plaintiff Pleader.

దంతచూర్ణము
డబ్బీ 1-8 నం॥ 0-2-0; 12-8 1-4-0
ఈ దంతచూర్ణముతో కండ్లుతో ముటవలన శిగుళ్లు గట్టి పడును. శిగుళ్లునుండి రక్తముకాకుండును. నోరుదుర్బుధము తేరయుండును. కండ్లు ముంపుములవలె తెల్లగా నుండును.
అమృతాంజనం దిపో, బొంబాయి-మదరాసు

రాజపుత్ర సమాజము

స్థానికాజుకొద్దు క్రొత్త ఛీజ్ జడ్డి

నూతన అడ్వోకేటు జనరలు

రాజద్రోహాభి నేరము

జొన్న లిపాలెం

మండవ నారాయణ చౌదరి.

రాజప్రతినిధి: హాజీచట్టము

హాజీచట్టము

హాజీచట్టము గూర్చి రాజప్రతినిధిగారు సూచించిన యభిప్రాయము, యూరపియను వర్తకుల యభిప్రాయముల తీవ్రముగ నుండక చట్టము నందలి మంచిని గూడ గుర్తించుచున్నది. భారతీయులకును యూరపియనులకును మధ్య విచక్షణ చూపుటవలన నౌకా సమస్య పరిష్కారము గాజాలదనియు, చట్టమునందు సూచించబడిన తీవ్ర పద్ధతులవలన హైందవాభివృద్ధిని కొనసాగించుట తమకిష్టము లేదనియు రాజప్రతినిధిగారు బలుకుట జూడ వారికిని హాజీగారి చట్టములకు యిష్టము లేదనియు, యూరపియనుల అనంతప్రీతి గురియగుటకు వారు సమ్మతించరనియు గ్రహించవచ్చును. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి చట్టమును యికముందు గూడ ఎదిరించెదరనియే తలంపవచ్చును. కాని భారతీయుల కోర్కెలు అసహజములు గావని మాత్రము రాజప్రతినిధిగారు సమర్థించిరి. కోస్తా వ్యాపారమంతయు బ్రిటీషు కంపెనీల చేతులలో నుండుటచే దీనినయినను వశపరచుకొనవలయు నను తలంపు భారతీయుల కుండుట సహజమనియు రాజ ప్రతినిధిగారు హాజీచట్టములలో వలె ఆర్థిక వ్యవహారము లలో గూడ భావాతిశయమే ప్రాముఖ్యము బడయుననియు రాజప్రతినిధిగారు అసానీయేటెడు వర్తకసంఘమువారికి తెలియచెప్పిరి.

ఇంతవరకుయినను, భారతీయుల కోర్కెల న్యాయమును రాజప్రతినిధిగారు గుర్తించుట మేలే. ఇతరదేశములలో కోస్తావ్యాపారమును తమ నౌకలకు ప్రత్యేకించినపుడు, యిట్టి ఏర్పాటును వివరితమని ఎంచినవారు, భారతీయులకోర్కె నేల ఖండింపవలయును? రాజప్రతినిధిగారు సూచించినట్లు, కేవల భావాతిశయమే యిట్టి కోర్కెకు కారణము గాదు. ఇయ్యది హేతుబద్ధమని నిస్సంశయముగ జెప్పవచ్చును. ఇంతియగాక, బ్రిటీషు నౌకలకంపెనీ లొకటిగ జేరి, హిందూదేశవ్యాపారము నంతను వశపరచికొనినవి. భారతీయరక్షణ నడుగంట జేసినవి. ఇంతకాలము నుండియు వివరితలాభములను గడించుచున్నవి. ప్రస్తుతస్థితిలో దేశీయనౌకలు వెలుపలి సహాయము లేకుండ అర్హ స్థానము బడయజాలవు. అందుకుగాను, కోస్తావ్యాపారమును భారతీయనౌకలకు ప్రత్యేకించుటవలనము. బ్రిటీషు కంపెనీలవారు స్వార్థచింతతో మెలగుచు, భారతీయ సంఘములు కాలబెట్టుకుండ జేయగలుగుచున్నారు. క్రొత్తకంపెనీ పర్జిల్లుట యసంభవమగుచున్నది. సింధియాకంపెనీ స్థితియే యిందుకు ప్రబలనిదర్శనము. అందుకు తగిన రక్షణోపాయము లవసరము. భారతీయ ధనకులు లాభములను సంపాదించుటకు మాత్రమే, చట్టము చేబడెననుట సరిగాదని

యు, హిందూదేశమునకు స్వీయవాణిజ్యనౌకాదళముండవలె ననుకోర్కె చెడ్డది గాదనియు, ఇట్టి దృక్పథముతో వీక్షించినచో, ప్రస్తుతసమస్య దుర్బలముగ గనుపించ దనియు రాజప్రతినిధిగారు చెలిపిన వాక్యములగూర్చి యూరపియను వర్తకులు దూరమాలోచించుట యుక్తము. హాజీచట్టము నూరక నిందించువద్దతి ఇకనయినను వీరు మానుకొనుట యుక్తము. తమలాభములకు కొంతనష్టము గలుగుచున్నదని వీరు గుండవచ్చును. అంతియగాని హాజీచట్టమునందలి మిడియున్న సూత్రము అక్రమమని, వీరు నిందించుట పాడిగాదు. రాజప్రతినిధిగారు సయితము భారతీయుల కోర్కె న్యాయమయినదని అంగీకరించియుండిరి. హిందూదేశము స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్నచో, యిట్టిచట్టము నెవరును నిరసించవలదు.

స్కాటుగారు : భారతజాతీయవాదులు

సంస్థానాధీశులనుండి హెచ్చుద్రవ్యమును గ్రహించి, వారితరపున బట్లరు కమిటీవారియెదుట వాదించుటతో తృప్తిజెందక, సర్ లెస్లీస్కాటుగారు భారతజాతీయోద్యమమును నిందించుచు ఉన్నానని నటుల వార్తలు దెలుపుచున్నవి. భారతదేశమునకు అసలు సంస్కరణముల నిచ్చియుండుటయే తప్పని వీరి తలంపు. బ్రిటీషు ఇండియాలో సంస్కరణముల నిచ్చియుండుటచే, స్వదేశ సంస్థానములలో గూడ సంస్కరణాభిలాష పెరిగియుండెనని, వీరు వగచుచున్నారు. బ్రిటీషు ఇండియాలోని జాతీయవాదులు సమర్థులేనట. కాని, వీరు ప్రజాప్రతినిధులను జెప్పకొనుట మాత్రము అసత్యమట. ఇక నిజమగు ప్రజాప్రతినిధులెవరు? బ్రిటీషు అధికారులుమాత్రమే గాబోలు! స్కాటుగారి వాదమునందు క్రొత్త విషమేమియులేదు. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమనియు ప్రజాపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనలనియు దేశమున వెలువడుచున్న కేకలు కృత్రిమములని స్కాటుగారి తలంపు. విల్సనుగారు సూచించిన స్వయం నిర్ణయ సిద్ధాంతమున కివి ఫలితములట. కాని విల్సనుగారిట్టి సిద్ధాంతమును తెలుపకముందే భారతీయులు స్వరాజ్యమును కోరుచుండిరి స్కాటుగారు గ్రహించుటమేలు. యద్ధానంతరము జరిగిన ఆందోళనము కడు తీవ్రరూపము దాల్చినట. అందుచే మాంటగూగారు దేశమును సమాధానపరచుటకై పార్లమెంటును వారికిష్టములేని సంస్కరణముల నిచ్చునటుల బలవంత పెట్టిరట. ప్రజాదోషనకు పార్లమెంటునభయు, బ్రిటీషు ప్రముఖులును ఇష్టము లేకబోయినను లొంగెదరని విల్సనుగారి వాక్యములబట్టి గ్రహించవచ్చును. సంస్కరణముల సమయమున ప్రతివారును సంస్థానాధీశులను ఘరిచిరట. సంస్థానాధీశులు డిల్లీలోని శాసనసభవారి అధికారమునకు మాత్రము లొంగరనివీరు చాటుచున్నారు. దీనియర్థ మేమి? సంస్థానాధీశులకొరకు భారత శాసనసభకు పరిపాన బాధ్యత నొసగగూడదని తేలును. ఇండియా ప్రభుత్వము నిరంకుశముగ నుండునంతవరకు సంస్థానాధీశులు కెట్టి యిబ్బంది లేదు. ఇండియా ప్రభుత్వము శాసనసభకు బాధ్యత వహించుచో మాత్రము సంస్థానాధీశులు సహించరని స్కాటుగారు మొదటినుండియు వాదించుచున్నారు.

డిల్లీలోని కేంద్ర ప్రభుత్వము నిరంకుశ బలపరుపవలయునని వీరు కోరుచున్నారు. స్కాటుగారి యభిప్రాయమే కొనసాగుచో, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మెన్నటికిని లభింపజాలదు. సంస్థానాధీశుల యభిప్రాయమును స్కాటుగారు వ్యక్తపరచుచున్నచో, వీరు బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజలకే గాక, తమ ప్రజలకుగూడ తీరని యవస్థతి గావించినవారగుదురు. సంస్థానప్రజలు బాధ్యతతోగూడిన పరిపాలనమును గోరుచు తీర్మానముల గావించుచున్నారు. వీరి యభిప్రాయమును ఇంగ్లండుకు వెడలిన రాయబారులు స్పష్టముగ వివరించిరి. ప్రజాభిప్రాయమును ప్రతిఘటించుట, సంస్థానాధీశులకి తోడ్పడజాలదు. సంస్థానప్రజలతోను, బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజలతోను సఖ్యముగ నుండిననె, సంస్థానాధీశులకు మేలుగలుగును. సంస్థానములవిషయమై కామన్సుభాలో నిటీవల పెక్కుప్రశ్నలు కలుగబడియుండెను. విన్టరుటనుగారు సరియగు సమాధానము జెప్పజాలరయిరి. సంస్థానములస్థితి తమకు పొలిటికల్ ఏజెంట్ల ద్వారా తెలియనని విజుటరుటనుగారు పలికిరి. ప్రజల కష్టముల నివారణకు మార్గ మేదయినగలదా యని యడుగ, విజుటరుటనుగారు ప్రశ్న నడిగినవారిని మందలించుటతో తృప్తిజెందిరి. ఇందు విషయమై అప్పటికప్పుడు జవాబు చెప్పట అసంభవమనిర్దిష్ట రీతిగ ప్రభువు నైజాముగారికి వ్రాసిన ఉత్తరమును చదువుకొనవలయుననిరి. తమకు వివరములు తెలియవనిరి. భారతీయజాతీయములను నిరసించుచున్న దుమేసియాగారు లండను టైముస్ పత్రికకు మరియొక లేఖను వ్రాయుచు, సంస్థానాధీశులు ప్రభుత్వమున కండగ నిలచియున్నారనియు, వీరి స్థానమును తొలగించి, బ్రిటీషు అధికారమును భంగపరుపవలెనని, అతివాదులు ప్రయత్నించుచున్నారనియు, మున్నగు వాక్యరత్నములను పొందుపరచిరి. సంస్థానాధీశుల నీరీతిని అభిమానించెడివారివలన, వారికి నష్టమే గలుగుచుగాని, ఏ మాత్రము లాభము గలుగజాలదు. సంస్థానాధీశులు తమ ప్రజలను సమ్మకొనుటయే వివేకము.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము : రాజప్రతినిధి

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాంఛ, హిందూదేశమునకు తీరని హాని గలిగించునని, రాజప్రతినిధిగారు పలుకుట శోచనీయము. ఏదేశమునకయినను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాంఛ కడు సహజ మయినది. ఇందు వివరిత మేమియు లేదు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ననుభవించు దేశము లెట్టి స్థలము ననుభవించుట లేదు. అధిని నేతస్వాతంత్ర్యము నయినను హిందూదేశమునకు త్వరలో ప్రసాదించుటకు ఇంగ్లండు అంగీకరింపనపుడు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాంఛ మెరుగుట సహజమేకద. హిందూదేశమునందు పలువురు అధిని నేతరాజ్యస్వాతంత్ర్యశయమును విడనాడుటకు, బ్రిటీషు వైఖరియే కారణము. ఇకను, లా-ఆర్డరులను ప్రజల కీయ పాడ దనియు, కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు ఎట్టి బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టగూడదనియు, అధికారులు పాకుచుండ, భారతీయులెంత కాలము ఓపికబట్టి యుండగలరు? స్వీయరాజ్యము లన్నియు స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచుండ హిందూదేశమొంతకాలము వేచియుండవలెను? రాజప్రతి

నిధిగారి ప్రసంగము, సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యవాంఛను బలపరచుటకే తోడ్పడును. బ్రిటీషు అభిప్రాయ మిట్టికోర్కెకు పూర్తిగ వ్యతిరేకముగ నుండునని రాజప్రతినిధిగారు మండలించిరి. అధినివేశస్వాతంత్ర్య మును ప్రసాదించుటకు మాత్రము ఇంగ్లండు ముందుకువచ్చెనా? ఇప్పటికయినను అట్టిపక్షపాతమును ఇంగ్లండు ఏల కావింపరాదు? అధినివేశస్వాతంత్ర్య మును సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమునకు సాధనముగ జేసికొనుటకు హిందూదేశము ప్రయత్నించునెడల, బ్రిటీషు సానభూతి పూర్తిగ దొలగిపోవునని, రాజప్రతినిధిగారు నడిపిరి. ఇంతవరకు సానభూతి జూపుచున్న లేబరు పక్షమువారు గూడ సత్వర స్వరాజ్యప్రదానముపట్ల విముఖత జూపుచున్నపుడు, బ్రిటీషు సానభూతిగారికి భారతీయు లేల పరిత పింపవలయునో తెలియదు. సైమను కమిషను బహిష్కారమును రాజప్రతినిధిగారు నిరసించుట సహజమే యయినన, హిందూదేశము తన ఆత్మగౌరవ మును నిలుపుకొనుట కింతకన్న నేరుమార్గము కనుపించదు. భారతీయు లక్కర లేదనుచున్న తెల్ల కమిషనును దేశముపై జొప్పించుటచే ప్రస్తుతదుస్థితి వాటిల్లెను. ఇప్పటికయినను ఈ కమిషనును పార్లమెంటుసభ రద్దుచేయుట వివేకము. బహిష్కారము బుద్ధిలేనిపని యనియు మోటుయై అపాయకరమగు పని యనియు రాజప్రతినిధిగారు వర్ణించుట ఎంత మాత్రము సంభవ్యము గానేరదు. బహిష్కార వాదులలో ప్రభుత్వమున కింతవరకు అండయై నిలిచినవారు పలువురు గలరు. భారతీ యాభిప్రాయ నిరసనమే బహిష్కార హేతు వయ్యె నని రాజప్రతినిధిగారు గుర్తించుట యవసరము. బహిష్కార ప్రదర్శనముల పట్ల ప్రభుత్వమువారు తగినచర్యల నవలంబించెద రని వీరు చెలుపు చున్నారు. కాని అట్టి నిర్బంధచర్యలవలన ప్రజలలో బెరిగిన అసంతృప్తి మరింత బలపడుట సహజము నాయకుల నిర్బంధములు బహిష్కారము నేమాత్రము తగ్గింపజాలవు. రాజప్రతినిధిగారి ప్రసంగము ప్రజలలో మరింత నిరాశ గలిగించుటకే తోడ్పడగలదు.

కలహబీజములు

శాంతి ఒడంబడిక ఒకవంక జరిగియున్నను, వేరొకవంక కలహబీజము లంకురించు చున్నవి దక్షిణ అమెరికా రాజ్యములగు బాలివియా పెరుగ్యు వేలకు మధ్య జగడమారంభమయినది. చాకో అను ప్రదేశమునకై వీరిరువురు తగాదాపడిరి. పెరుగ్యే బాలివియనుకోటను పట్టుకొనుటయు, బాలివియా పెరుగ్యేకోటలను పట్టుకొనుటయు జరిగెను. ఉభయములను నానారాష్ట్ర సంఘసభ్యు లయినను, తమ విభేదముల నీసంఘపు పరిష్కారమునకై పాప లేదు. ఒకరిపై నొకరు నిందమోపుచున్నారు. బల ప్రయోగముచేతనే, తమ పోరాటములను పరిష్కరించుకొన జూచుచున్నారు. కలహింప వలదని నానారాష్ట్ర సంఘము సలహా నిచ్చెను. కాని యీ సంఘమువారి సలహాను ఉభయదేశములవారును పన్నింపలేదు. రెండుదేశములలోను సైనికులను ప్రోగుచేయుచున్నారు. బాలివియా విమానము, పెరులియాపై అగ్నిగోళములను వినరెనని వార్త యొకటి చెలుపుచున్నది. ముం దేమి జరుగునో చెప్ప వీలులేదు.

జర్మను నష్టపరిహార నమస్య యింకను పరిష్కారము గావించలేదు. రైనులెండును వెంటనే వదలి వేయవలయు నని జర్మను ప్రభుత్వము ఇంగ్లండు ప్రాన్సులను గోరుచున్నది. ఇటీవల నానారాష్ట్ర సంఘ మెట్టి పరిష్కారము గావించలేదు. కాని ఛేంబర్లెను, బ్రియండు, ప్రైస్సుమెనుగార్ల మధ్య జరిగిన సంప్రతింపులవలన సఖ్యము వీడె నని మాత్రము ప్రకటించబడెను. ఈ సందర్భ మిటు లుండ, పోలెండులో జర్మను ప్రజల హక్కులను నానారాష్ట్ర సంఘము కాపాడవలయు నని ప్రైస్సు మెనుగారు పట్టుబట్టిరి. జర్మను పౌరులలో పలువురు గూఢచారులని పోలెండు ప్రతినిధి నిరసించెను. ఈ వివాదముతో నానారాష్ట్ర సంఘమునకు సంబంధము లేదని చెప్పి అల్పసంఖ్యాకుల జేమమును తాము విడనాడమని బ్రియండుగారు చెప్పి శాంతి పరచిరి. కలహబీజము లంకురించు చున్నవి నానారాష్ట్ర సంఘము వీనిని నివారించి శాంతిని కాపాడ గలుగునా యనునదియే ప్రశ్న.

బెంగళూరు జామీనుకేసులు : కల్పితకథ

భీమారావుగారిపైనను, మరి యిరువురు హిందువులపైనను, మైసూరు పోలీసువారు దెచ్చిన జామీనుకేసులు, తుదకు కొండను త్రవ్వి ఎలుకను బట్టినవిధాన పరిణమించెను. బ్రాహ్మణులు ప్రభుత్వముపై కుట్రబన్నిరనియు, బెంగళూరు అల్లరులు అందుకు ఫలమనియు జేసినఆరోపణలు నిరాధారము లని ప్రాసిక్యూటరువారు ఎంచి, తుదకు జామీను కేసులను ఎత్తివైచిరి. ఈపనిని ఇదివరకే గావించిన బాగుండెడిది. పెద్దమనుష్యులకు వ్యభాశ్రమమును మనోవ్యధను గలిగించుటచే, వారి కెంతనష్టము గలిగెనో యూహింపవచ్చును. అబ్బసఖానుగారు బ్రాహ్మణసంఘముపై మోపిన కుట్ర యంతయు, కల్పితకథయని తేలినది. ఇటుల కల్పించినవారి కన్నను ద్రోహులు వేరుండగు మైసూరు ప్రభుత్వము వారిట్టివారికి తగిన గుణపాఠము నేర్పుట యుక్తము. విశ్వేశ్వరయ్యగారి అన్యతత్వక్రింద, ఈమధ్య జరిగిన అల్లరులగుట్టి కమిటీవారి విచారణ జరిగియుండెను. వీరి రిపోర్టు నికను నేల ప్రచురింప లేదని, మైసూరు శాసనసభలో సభ్యులు ప్రశ్నింపగ, కమిటీ రిపోర్టు ప్రభుత్వమువారి కింకను చేర లేదనియు, అందుచే ఆ విషయమై ఎట్టి వాదానమును వారు చేయజాలరనియు, ప్రధానకార్యదర్శి యగు న్యాయతి మాధనరావుగారు బ్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. కమిటీవారి రిపోర్టు చేరగనే వారి సిఫార్సులపై మైసూరు ప్రభుత్వమువారు వెంటనే చర్య దీసికొని, ప్రజలలో బెరిగిన యనంతృప్తిని తొలగించుట వివేకము.

యూరపియను సంఘాధ్యక్షుని నిరసనము

కలకత్తా యూరపియను సంఘాధ్యక్షుడు రాజప్రతినిధికి విందొనగుచు, సైమను కమిషను బహిష్కారమును, బహిష్కార ప్రదర్శనములను నిరసించెను. నైఋత్య రిపోర్టు సూచనలు అంగీకార యోగ్యములుగావని, వీరు చాటిరి. రాజకీయ పక్షముల మధ్యగలిగిన సఖ్యము నామమాత్రమని వీరి తలంపు. భారతీయులు స్వేచ్ఛయనిన, ఇచ్చవచ్చినటుల ప్రవర్తించుట యని యనుకొనుచున్నారు. హిందూదేశము చీనావలె పరిణమించకుండ ఎక్కువ

బలాధికార ముండవలెనని, వీరు గోరుచున్నారు. ప్రజారక్షణచట్ట మింకను శాసనము గానందుకు వీరు వగచుచున్నారు. యూరపియను ప్రముఖు లందరును ఒక్కపాటనే పాడుచున్నారు. హిందూ దేశమునకు స్వపరిపాలనము వలదనుచున్నారు. హైందవపత్రికలు బాధ్యతతో ప్రవర్తించుటలేదని అధ్యక్షుడు తెలిపెను గాని దేశమున ప్రబలిన ప్రస్తుత అశాంతికి ఆంగ్లో హైందవపత్రికలే ముఖ్య కారణమని చెప్పవచ్చును. పత్రికా స్వాతంత్ర్యము నణచివేయవలయు నని వీరు గావించిన సూచన ఎంత నష్టదాయకమో యూహింపవచ్చును. వీరికి నిర్బంధ ప్రయోగము దప్ప మరియొకమార్గము తోచనే దోచదు.

ఫ్రెంచి కాలనీలు : హాంయూలు

ఫ్రెంచి కాలనీలలో హాంయూలు ఉద్యమము నణగ ద్రొక్కుటకుగాను, పాంకేరుగారు, నిర్బంధ చట్టము నొకదానిని ప్రవేశపెట్టిరి. ప్రస్తుతచట్టము ముఖ్యముగ ఆల్సే, కార్స్కాలలోని స్వాతంత్ర్య వాదులకొర కుద్దేశింపబడినను, ఫ్రెంచి ఇండియా ఇండో-చీనాలలో బయలుదేరిన ఉద్యమములపై గూడ ప్రయోగింపబడక మానదు. సోషలిస్టు లీచట్టమును బలముగ నెదుర్చుచున్నారు. కాని, వీరి ప్రాతికూల్యమును ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు తెక్కింపరని యూహింపవచ్చును. ఇట్టి చట్టముల వలన, ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము పరిపాలించు దేశములలో అశాంతి ప్రబలునుగాని, వేరులాభ ముండజాలదు. ప్రజలస్వాతంత్ర్యాభిలాషను గౌరవించుట శ్రేయస్కర మని, ప్రాన్సు గ్రహించుట మేలు.

లాహోరు హత్య

లాహోరులో అసిస్టెంటు పోలీసు నూపరిం టౌడెంటుగూ సాండర్సుగారును, మరియొకరును ఇరువురు యువకులచే వధింపబడిరని, నేటివార్తలు చెలుపుచున్నవి. లజపతిరాయిగారి మరణమున కిది ప్రతీకారమని, కొంద రనుకొనుచున్నారు. ఇట్టి వదంతుల కెట్టి ఆధారముగలదో తెలియదు. ఎట్టి కష్టములు ప్రాప్తించినను, ఎట్టి కోపకారణములున్నను, భారతీయు లీ సమయమున దార్జన్యము నకు బూనక, అహింసాపథమును విడనాడక, ఇంద్రియనిగ్రహము జూపుచో దేశము సత్వరాభివృద్ధిని గంచగలదు. స్వరాజ్యము త్వరలో సిద్ధింపగలదు. దార్జన్యవలంబనము, దేశపు సత్వరాభివృద్ధికి అడ్డు గలిగించును గాని, తోడ్పడజాలదు.

జాన్సనుగారిని దేశములోనుండి వెడలగొట్టుట

బెంగాలు గవర్నరు మెంటువారి ఉత్తరువు కలకత్తా, డిసెంబరు 15:— ఈ డిసెంబరు 18 వ తేదీ ని జాన్సనులో అఖిల భారత కార్మికసంఘ మహాసభయొకటి జరుగవలసియున్నది. ఈమహాసభకు ఇంగ్లాండునుండి జే. డ్యూయెన్ వాన్స్టెడుగాన వచ్చిరి. సా మాజ్య విజృంభణా త్రతిహతావ్య ముడువాని వీరిని తినుప్రతినిధిగా నియమింప బంపిరి. వీరి బుక్ వచ్చి కలకత్తాలోను జాన్సనులోను కార్మిక మహాసభాసూక్ష్మ యువశ్యాసములా పంగిరి. కాని, వీరిచటకు విచ్చేయుట బ్రిటీషు గవర్నరు మెంటువారి కిష్టము లేకపోవుటచే వీరిని వెంటనే కలకత్తాలో ఒకనెక్ట్ యాడేశమునుండి వెదలిపొవలసినదిగా రెం గవర్నరు మెంటువారు 1864 చట్టము ననుసరించి కారా ములను తెలుపకయే వెదలిపొవలసినదిగా ఉత్తరువు చేసిరి. (క్రిప్టెస్)

విదేశవార్తలు

సార్వభౌముని ఆరోగ్యము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

రాత్రి 8-15 గంటల ప్రకటనము

రంగ్వి, డిశంబరు 17:—మధ్యాహ్నము కొంత ఆయాసముగ నుండెను. మొదట గాస్పించిన నుగుణము గత కొద్దిగంటల నుండి కొన్నింటలు లేదు. ఉదయపు ప్రకటనము.

రాత్రి ఒక్కమోస్తకగ బాగానే గడచెను. త్రిందటి దినము గాస్పించిన నుగుణము నిలబడెను. మధ్యాహ్నము మాడుగంటలకగూడ నుగుణముగానే యుండెను.

నూతనసంవత్సర బిరుదములు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

రంగ్వి, డిశంబరు 18:—సార్వభౌమునకు జబ్బుగా నుండుటచే నూతనసంవత్సరమునాడు బిరుదములను ప్రకటించుకుంటున్నట్లు జేసెదరు.

గనులపనివాండ్రు దురవస్థ

(బీమునర్వీసు)

లండన్, డిశంబరు 18:—గనులపనివాండ్రు కరుణచూలకు తోడ్పడుటకు ప్రత్యేకపు ఏర్పాటులను చేయవలెనని పార్లమెంటులో జేపెన మనియు ఈ విషయమే ఆర్థికపత్రములో ఎక్కువ 1700 వల పాను జేర్చిన బిల్లునుగా రదిగెరి.

పెరుగ్వే యుద్ధసన్నాహములు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, డిశంబరు 18:—పెరుగ్వే అధ్యక్షుడు తమ జేతములో 18-19 సంవత్సరముల బాపుగనున్న వ్యక్తుల నందరిని సైన్యములో జేర్చవలెననిరి. 8 గంటల పాఠాలు మొనపినప పెరుగ్వే ఆర్థికదలము చిన్నకొటను మరల స్వాధీనము జేసి కొనిరి. ఇద్దరు బొలివియా యధికారులు, పెక్కుమంది పయిని కులు ఒక పెరుగ్వే అధికారి 11 గురు పయినికులు ఎడసిరి అది రిప్పదని అనుకొన్నది, స్పెయినురాజు ఆల్ఫ్రెడోగారు ఈ తగవును జరిపింపుకము చేసెననిరి. ఇంధని గుడర్పుటకు కల్లాగుగా రెంటియు క్రిందివనలేక ప్రయత్నించుచున్నార.

ఆంగ్లో స్థానియుటు

రషియాసంబంధములు

నర్ ఆర్టికల్ చాంబర్లెనుగారు

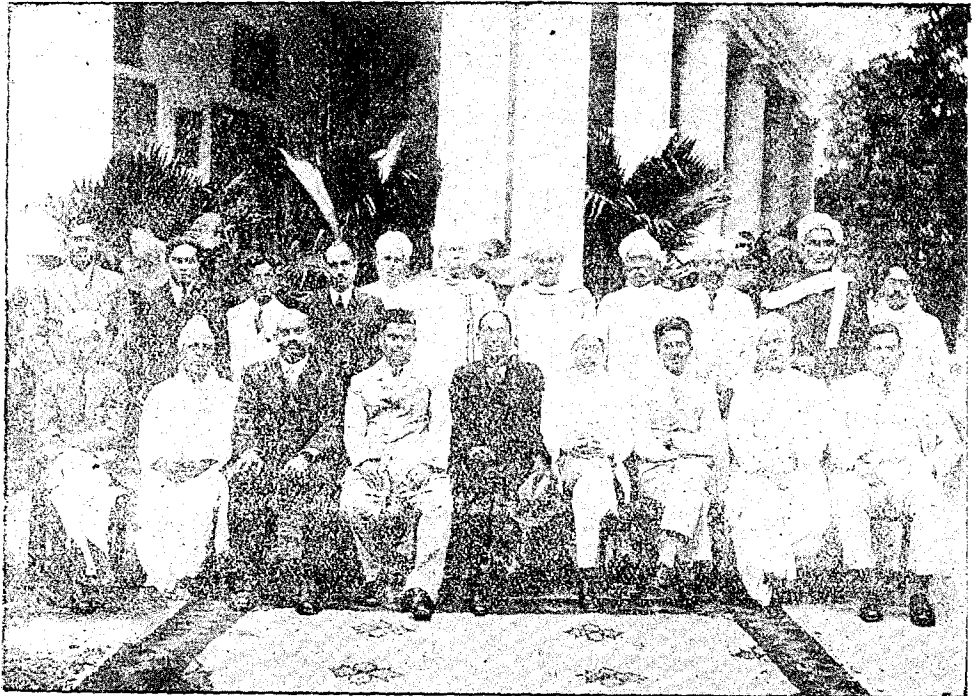
(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

రంగ్వి, డిశం 17:—11 తేదీని మాస్కోలో రషియా ఇతరజేతములతో వర్తక రాజ్యాంగ సంబంధములనుగూర్చి లిటి విసేపుగారిచ్చిన యువశాస్త్రమును చూచినచో ఈజేతమునకు రషియాకును ప్రస్తుతముండున్న సంబంధములో చూపెడియు గలగలేదు. రషియాలో మరల రాజకీయములకు దిగుటకు వలయు పరిస్థితులను గతవనవత్సరము నవంబరు 4 తేదీని దెల్పిరి. ఆచరిసితులు ఇంతవరకు నెరవేరలేదని కామన్వెల్త్లో చాంబర్లెనుగారు దలిపిరి.

బ్రిటీషు ఎన్నికలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

రంగ్వి, డిశం 17:—వచ్చే సంవత్సరము ఎన్నికలు జరగ నుండుటచే సామ్రాజ్యపథము 1980 లో సర్పెదరు.

రెడ్డి నాయుడు గారికి వీడ్కోలు

మాడరను హిందూ హోటలునందు నర్ కూ. వెం. రెడ్డినాయుడుగారికి మదరాసు ఆంధ్రులు వీడ్కోలు వివదొసంగిరి. (ప్ర. భా. బి.)

శ్రీ మహాబుష్ఠి నిఘంటుయోగ శాస్త్రము

సోదర సోదరి మహాజనులారా!

ధర్మక్షానవైరాగ్య యోగశాస్త్ర (మతిస్వర్గుత్పరివత్ మూత్ర త్రైభావ్య పురాణేతిహాసంబులతోనున్న, చతుర్వేదాగమ ప్రామాణ్య గంధ సారాంశ బులతోనున్న ఉపాధ్యక్షము. ముప్పది రెండు యోగములు వ్యాదక ప్రకరణములతోనున్న, అధ్యాత్మ, గాయత్రిగణ, అవసాపంచక కలంజలి, కావల్యాది పంచసాంఖ్య యోగములతోనున్న, ఆశీక సంప్రదాయానుభవములతోనున్న, ఆంధ్రలోకంబున ముత్యపుజనహితకరం బగునట్లున్న, స్త్రీ బాలరక్షణ, పండితహితకరం బగునట్లున్న, బ్రహ్మజ్ఞానయోగ విచారణ సంపన్నులకన్న, మహాధకమగునట్లున్న, స్త్రీబద్ధయం దాసక్తి హేచ్చుననిన్ని, సోదరి లోకంబునకు కూడ హేచ్చరిక కల్పజేయగలవను ఆసక్తితోనున్న, ఇతర ద్రవ్యసహాయముల వజేక్షింపక వ్యయప్రయాసల కొర్చి యీ గంధమును సాధ్యమయినంత త్వరలో ముగించి ప్రచురింప గల్గిరి.

గ్లేజు కాకితము కేలికో బయిండు దీనివెల. రు, 5-0-0 లు.

వలయువారు:—మల్లారా! వేణుపూరు శ్రీరాములుగారు, కరణం వేణుపూరు, కణిగు లాల్బాగా అనివ్రాసిన బడయగలరు.

ఇట్లు, (గంధకర్త)

కా॥ సూర్యనారాయణ యోగిని.

కుకమ్మ శ్రభుత్వమువారు డి డ్వి ప ముద్రముతో నున్న లవణములను దీసికొనువిషయమై జేసిన ఏర్పాటులను బ్రిటీషుశ్రభుత్వమువారు రంగీకరించరట.

రషియా పొందుదేశములు మైత్రి వర్తకపుటాదంబడి కలను ధ్రువపరుచుకొన్నది.

గవల పరివాండ్ర పహాయకసంఘునిధి 155000 పాను అయినది.

సంస్థానాధీశ్వరుల కోర్కెలు

(బీ. ము. న. ర్వి. ము.)

అందఱ, నవంబరు 28:— సంస్థానముల ప్రభుత్వములకు యిచ్చి ఇచ్చియున్న కొంతభాగములను మరల వహించుటకు మాండుగా స్వదేశీ సంస్థానముల ప్రభుత్వపరిశీలనకు ర్వి. దెలిసి కొనుటకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునా లేమైన చర్యను దీసికొనుచున్నారని కామస్సు పథిలో తర్జిలుగా రిడుగ ఈ విషయమై రాజకీయ కాభివృద్ధి కార్యాలయదీని తెలిసికొనవచ్చునని వింటున్న ప్రభువు దెలిపెను.

ప్రస్తుతము మనకు దెలిపెడి సాధనములు చాలానని వింటున్న ప్రభుని యభిప్రాయమునకు తర్జిలుగారడుగ ఈ సంస్థాన ప్రజలు తమ కష్టములను ఎవరితో జెప్పకొనటమన, వ్యాయమును బడయుటకును పిలువేతున్నదని వింటున్న ప్రభునకు దెలియునా యని తర్జిలుగారడుగ ఆశ్చర్యలక్ష్మియు అవకాశము లేదని వింటున్న ప్రభున నెను.

ఇండియా ప్రభుత్వమునానికిని సంస్థాన ప్రభుత్వములకును ఎట్టి సంబంధములు ఎట్లున్నవో తనకు తెలియదనెను.

ఈవిషయమై మరికొంచెము పుచ్చుచుగ దెలుప గలరు. యని వింటున్న ప్రభుని యనుగ తానెప్పుడు పనుగమగు ప్రత్యుత్తరమునే ఇచ్చెడివాడనయినా కాని అసలు ప్రశ్నకు సంబంధము లేకుండ సస్టి మెంటు ప్రశ్నకు జవాబు ఇవ్వవలెనని యడుగుట బాగా లేదన చున్నాడనని తర్జిలుగారికి వింటుంటే ప్రభువు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

సంస్థానములలో ఎంతవరకు ఎన్నిటిలో ప్రజాప్రాతినిధ్యసభలున్నవో తెలియునా? వాగ్వాక్యకంత్వము వ్యక్తిస్వాతంత్య్రము సమాజీక స్వాతంత్య్రమున్నదో దెలియునా యనియు, ఏదైన సినిమాలిక్కు, యొన్నదా (ఉద్యోగుల బాదిత) యని రెన్నెస్సీ క్తుగ రక్షగ ఇచ్చుచున్న దానికంటె ఎక్కువ సంకతులను దెలుపబాటవ్వండుటకు చింతించుకొనుచున్న వింటున్న ప్రభువు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. సంస్థానములలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము నుకన్న బాధ్యత స్వభావమెట్టిది, ప్రజలకష్టముల నరేని వారికి వ్యాయము గలగ జేయుటకు ఏర్పాటులున్నవా యనియు, అవసరమగుచో జోక్యము కలగజేసికొని ప్రజలకష్టములను దీర్చుటకు పిలువడి యనియు అనుగ మొదటిభాగమునకు రాజప్రతినిధి నైజాముగారికి వ్రాసిన లేఖలో జవాబు కావగలర. సంస్థానములందున్న యధికారాలు ప్రజల కష్టములనుగూర్చి విచారించెదరని రెండవభాగమునకు వింటున్న ప్రభువు ప్రత్యుత్తర మొసగెను.

అనగా ప్రజలెవరైన తమ ఏలికపై ఆశోకణ చేయదుల చుకొన్న ఆసంస్థానములందున్న రాజకీయాధికారిని సమీపించి వా:తో జెప్పకొనుట కధికారమున్నదనియు మియభిప్రాయము వింటుంటున్న ప్రభుని యనుగ పిటినిగూర్చి కొలదికాలములో పార్లమెంటులో సరిష్టముగ అన్నిటికడకడ పోగారు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకు సంస్థానముల కన్న సంబంధములందేని ఇది చాలముగ మెనదని వింటుంటున్న ప్రభువు దెలిపెను. ప్రత్యేకముగ ఈవిషయమై కావలెనని యడిగినచో జెప్పగలననిరి. ప్రాతరాజా ప్రతినిధి లేఖను జూచినచో ఇదంతయు తెలియసరి.

వడనుటి ఇండియా సంస్థానముల ఏజన్సీలో 85000 వతు రపుమైళ్ల ప్రదేశమున్నది. 8500000 జనసంఖ్య కలదు. వీరు బ్రిటిష్ ప్రజలుగారు. ఆసంస్థానాధీశ్వరులకే బాధ్యులు. ప్రజలుకను ప్రభువు వరిపాలనము బాగా చేయనిచో బ్రిటిష్ రాజకీయ ఏజంటు రాజప్రతినిధి కు జరవాది అయినపుడు ప్రజలు తమ కష్టములను ఈతనితో చెప్పుకొన్న లాభ మేమి యని సకలత్వ లాగారడుగ దీనికివరకే జవాబిచ్చిరి. వరల ఈకొలదికాలములో ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు పిలువేదని వింటుంటున్న ప్రభువు దెలిపెను.

మమేనియాగారు

సంస్థానాధీశ్వరులు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకు అంగరక్షకులు భారతీయవాదులనుండి కష్టములు రాకుండ కాపాడుదురు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమును ఇండియాలో శాశ్వతము జేయదలచుకొన్నవారికి ప్రక్కలో బలైమునందీవారు. అందుచే ఈ అతివాదులు సంస్థానాధీశ్వరుల అధికారమును చెడగొట్టుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. సంస్థాన ప్రజలు తమ ఏలికలను దెవ పమానముగ జూచుకొందురు? ఈసంగతిని పాశ్చాత్యులు గ్రహించజాలరు. పమయము వచ్చినపుడు ఈ అతివాదులు తమ దొర్లనగ రాహిత్య సిద్ధాంతమును బారద్రోలి సంస్థాన ప్రజలను బహిరంగముగ తిరుగబడునటులజేసి ఇండియానుండి విదేశీయులను బారద్రోలుటకే ప్రయత్నించుచున్నారు.

సంస్థానాధీశ్వరులు, ప్రజలు బ్రిటిష్ సంబంధముండ నలెనోయని పాటుబడుచుండ ప్రభుత్వమువారు తమ శత్రువులకు లోబడుచున్నపుడు జూడ బాధాకరముగ నున్నది. సంస్థానములకెట్టి లోటురాకుండుటకే రాజప్రతినిధి బట్టకమిటిని నియమించెను.

BASTER STATE MYRABOLAMS.

The monopoly right of collecting and removing myrabolams for a period of three years beginning January 1st 1930 in all parts of Baster State except Konta Thasil and Sukma, Bhopalpatnam, Kutru and Pamed Zamindaries, will be auctioned at 12 noon on January 14th 1929 at the State Forest Office, Jagdalpur. Particulars of 9 Blocks to be auctioned and of the conditions of sale may be had on application from the Forest Officer, Jagdalpur. Export of Hurra by Motor-lorries will be permitted subject to certain conditions. Lessees can also export by the Central Provinces Government Forest Tramway from LIKHMA near the Baster border to KURUD on the DHAMTARI branch of the B. N. R. Sealed tenders will also be considered for the monopoly of one or more ranges or of the whole area, if received by the undersigned on or before January 13th 1929.

W. V. GRIGSON, I. C. S.,

ADMINISTRATOR, BASTAR STATE.

Jagdalpur 30th November 1928.

సవిన రకములు !

ప్రీతికి ప్రియమితమైన

దేది ?

అట్టి ఆభరణములు అందరును అనుభవించుటకు తగిన ఎలక్ట్రో బ్యాటరీ లు నగలు మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.

ఇవివరకు మాతో చేరము చేసినవారందరకును తృప్తిజేందుట మా ప్రయోగము వడవడే లోగలకు వంతుట మా ముఖ్యము నకు ప్రబల నిదర్శనము. ఇదియుగాక వెండికిమించిన జర్మనీలో యందు తయారుచేయబడిన పన్నీరు చొరబులు, పట్టులు, గిన్నెలు మొదలగునది మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. నేడే కేటలాగుకు వ్రాయుడు. కావలసిన నగలకు తెప్పించి ఆనందింపుడు.

నుమరు 250 వదింపుగల పన్ను గజుల వంకీ వద్యాణం 1 కి రు 60 0

రీటో చిన్న వంకీ వద్యాణం 1 కి రు 50 0

లావు గజులది పెద్దది 1 కి రు 50 0

రీటో చిన్నది 1 కి రు 40 0

ఇత్రడివెనెండిగిల్లు ఇచ్చిన చందనగిన్నెలు తట్టులు రు|| 1 కి అ 0 1 6

గ్యారంటీ జర్మన్ సిల్వరు రు|| 1 కి అ 0 2 0

ప్రాప్తి:—కె. నరసింహం శెట్టి

నెం. 22 కంకణాల రామస్వామిచెట్టి అండ్ కంపెని, 37 చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

సంస్థానాధీశ్వరుల కోర్కెలను రాజకీయాధికారులు జోక్యము లేకుండగ జేయవలెననియు, వరసగా ముగ్గురు సార్వభౌమ లిచ్చిన యభిప్రాయముల భంగపరచకుండ అమలు జరిపి తమ హక్కులకు లోటులేకుండ జేయవలెననియు ఇది వరలో ఈ ఏజంటులు జేసినతప్పలను సమరింపవలెననియు గొడుగున్నారని మమేనియాగారు మార్చి 10న పుచ్చుకొనికల వ్రాయుచున్నార.

రేపల్లె డి|| ము|| కోర్టులో

O. S. 537/1920. E. P. 196/28.

వాది:—కేకరాజు వెంకటప్పయ్య

ప్రతివాది:—పాలకర్తి సుందరామయ్య

వాదితరపు నోటీసు

యా వెంబరలో ప్రతివాది తొలూకు దీక్రిమెద్యూలు దాఖలా సిరాసియొక్క విక్రయమునకును, పదరు సిరాసి శేల కాలముందు ధరావతులో సమిత్తం లేకుండా శేలంపాట మొత్తము శేలం వారంటు మొత్తములో చెల్లు పెట్టుకొను నట్లున్నా, పుత్తయ్య యొప్పించువలెనదిగా వాది పిటిషన్ దాఖలుచేయగా, పదరువందయమై ఆక్షేపణలు తెలియపర్చు కొనుటకు 21-12-28 లేడికి వాయిదాజేసివారు కనక ఆక్షేపణలున్నయెడల పదరు వాయిదా నాటికి అందుకు సంబంధించిన పట్టాలు, కబేలాలు, ట్రెజీర్ డీనులు మొదలై దస్తావే జాలతోకూడా హాజరై తెలియపర్చుకొనవలెను.

N. NARASIMHA SASTRY

8-12-28. Pleader for Plaintiff.

జ్యోతిషము:—భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రు. 1-0-0 ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. 2595-1285 వి. కే. శరణోపాచారియార్, తిరుత్తనీ.

కొకినాడ

ది ఇండియన్ జయంటు

ప్రాధేపక లక్ష్మీనారాయణ నాయుడుగారు

21-12-28న తారీఖున వీరి రెండవ ప్రదర్శన పురవాసుల కోరికపైని మిర్రా రాజశ్రీ వివాహబహుమాన కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తి వామోదర కష్టమూర్తి నాయుడుగారు అదరణమున ప్రదర్శించబడినది. పదరు ద్వితీయ ప్రదర్శనమున శ్రీ చైర్యునుగారు ఒకటంగారు పతకమును వివాహబహుమాన కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తిగారు మూడుపందల రూకములు పారితోషికముగానిచ్చుచు వారియొక్క యభిలాషను పురజనులందరకును జెలిబుచ్చుచు మనయాంధ్రదేశమున యిటువంటి బలవరాక్రమములు గల మనజు దుగ్ధనించినందుకు మన యాంధ్ర సోదరులు మిక్కిలి ప్రోత్సహించుచు వారియొక్క ప్రదర్శనములం మిక్కిలి అభివృద్ధిలో నుండునట్లున్నా వారియక వాచందతారాకముగా నుండునట్లు అశీర్వాదించిరి.

పట్టినపు వీరభద్రరావు.

మద్రాసు

పందెములు

1928 - 29.

వింటర్ మీటింగ్

శనివారం.

డిశంబరు 22 వ తేది

యేలూరు ఆ॥ స॥ జ్యుస్టికోర్టులో

O. S. 20/1928.

Between:—

- 1 మొరవసేని శిశురామయ్యగారు
- 2 మొరవసేని వెంకటయ్యగారు
- 3 మొరవసేని వెంకట నరసయ్యగారు
- 4 మొరవసేని వీరయ్యగారు
- 5 యార్లగడ్డ ఘంటయ్యగారు
- 6 అబ్బూరి రామభద్రయ్యగారు.

వాదులు

And

- 1 శ్రీ రాజా వెంకటాద్రి అప్పా బహద్రుడు జమిందారుగారు
- 2 దేవరాజు వెంకటానందం మొదల అయినందున (next friend) కలవరి శిశురామయ్యద్రావు
- 3 దేవరాజు గుబ్బారావు
- 4 దేవరాజు వెంకటాపు
- 5 దేవరాజు మహాలక్ష్మమ్మ
- 6 గుళ్లపల్లి వెంకటయ్య
- 7 గుళ్లపల్లి వీరయ్య
- 8 కొనరాజు గుబ్బయ్య
- 9 కొంబ వీరయ్య
- 10 నెక్కలపల్లి వీరయ్య
- 11 రావూరి శోభనాద్రి
- 12 మేకారంగ నాయకులు
- 13 వెంకటప్రసాద రామయ్య
- 14 ముద్దాల ముత్తమ
- 15 ముత్తారాజు
- 16 చింతా పల్లయ్య
- 17 నానదాల శాంతయ్య
- 18 దేవరపల్లి సర్వయ్య
- 19 కొమ్మికి చంద్రయ్య.

ప్రతివాదులు

నోటీసు.

(1) యీకావాలో జ్యుస్టిక్స్ ముఖాసాదార్లు షూరు 80 మంది తరపున 1 కి మొదలు 6 వాడులున్నా సదరు గ్రామములో వున్న షూరు 150 మంది రహితుల తరపుననున్నా బలివిగ్రామములో వున్న షూరు 80 మంది రహితుల తరపుననున్నా 5, 6 వాడులున్నా తమిళిడినాడి నడిపల్లిపూర చెట్లకోటికి దిరుతిరిగిని వెళ్లుటకు నడిపల్లిగ్రామ రహితులు క్రొత్తగా ఒక కాల్యుకు క్రమ్యమన్నారనియు అటులు క్రమ్యుటకు వార్లకు హక్కు లేదనే మొదలైన వంగతులలో యీ దా వాచేకారరిప్పి.

(2) 1 వ ప్రతివాది బలిదే నడిపల్లి, జమిందారుగాడు కాట్టి ప్రతివాదిగా చేర్చబడినారనిన్నీ 2 మొదలు 5 ప్రతివాదులు నడిపల్లి మొఖాసాదార్లుగా చేర్చబడిరనిన్నీ నడిపల్లి గ్రామ రహితులందరి తరపున 6 మొదలు 19 ప్రతివాదులుగా చేర్చబడిరనిన్నీ.

(3) యీలావాది ప్రతివాదులవిషయమున (representative Capacity) ట్రా దావా తెచ్చుటకు కోర్టువారు 81-10-1928 తేదీ (permission) యిప్పించివారనిన్నీ యిం మూలముగా తెలియచేయడమే18.

(4) సదరు విషయములో వాదప్రతివాదులుగా తేర గోరువారు 18 వ తేదీ జనవరి 1929 సలీవత్తయిన యేలూరు అడివనలో సబ్ జ్యుస్టికోర్టువారియెదుట హాజరయి తగిన చర్య తీసికొనవలెనని యిందుమూలముగా తెలియ చేయబడ మైనది.

ఎన్. సి. నాగభూషణరావు,

వాదితరపున స్టీడరు.

కలకత్తా మహాసభలు

వెచ్చని ఉడుపులను దోమతెరలను తీసికొనిరందు కలకత్తా, డిసెంబరు 17:—దేశబంధు సగరమునండి ప్రకటనకాఖా కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

కాంగ్రెస్ మహాసభకును ఆఖిలపక్ష మహాసభకును వచ్చు ప్రతినిధులను ప్రేక్షకులను వెచ్చని ఉడుపులను వెంట తెచ్చు కొనవలెను. దేశబంధు సగరమున చాలవలిగా నన్నది. దోమ తెరలు అత్యంతావసరము. (ఆ. (పె.)

కాంగ్రెస్ వెళ్లువారికి సూచనలు
కలకత్తా, డిసెంబరు 17:—దేశబంధు సగరమునండి ప్రకటనకాఖా కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

అ. భా. కా. సంఘసభ్యులను సైమన్ సంఘమునకు తోడ్పడని కాసనసభ్యులను దేశములో వివిధపార్టీలచే నెన్ను కొనబడిన ప్రతినిధులనుతప్ప తక్కిన కాంగ్రెస్ సభ్యులు ఆఖిలపక్షమహాసభకును సభ్యులుగా హాజరైంపబడదు. ప్రతినిధులకు కలకత్తాలో టిక్కెట్లు యివ్వబడును.

వసతులు

ప్రతినిధులకు ప్రేక్షకులకును దేశబంధు సగరములో నుండుటకు వసతులు కల్పించినందుకు యీ (కిందివిధముగా రుసుము వసూలుచేయబడును. ఇతరరాష్ట్రములనుండి వచ్చు ప్రేక్షకులకు స్థలమున్నయెడల వసతి కల్పించబడును.

1. కాంగ్రెస్ ప్రేక్షకులకు 21 వ తేదీనుండి 10 రు.
2. ఆఖిలపక్షసభకు ప్రతినిధులు 21వ తేదీనుండి 10రు.
3. ఆఖిలపక్ష మహాసభ కాంగ్రెస్ సభా ప్రతినిధులు రు. 10.
4. కాంగ్రెస్ సభకును ఆఖిలపక్షసభకును ప్రతినిధులుగా తలచబడు అ. భా. కా. సంఘ సభ్యులకు 21 వ తేదీనుండి రు. 10.

5. 27 తారీఖునుండి కాంగ్రెస్ కాంపులో నుండు కాంగ్రెస్ ప్రతినిధులకు రు. 5.

ప్రతినిధులకు సలహాలు

- 1 భారతీయ మహాసభకును, ఆఖిలపక్ష మహాసభకును వచ్చు ప్రతినిధులకు దేశబంధుసగర పార్కు సర్కిళ్లలో విడిచి లేర్పరచబడును. విడిచి తీసికొని వెళ్లుటకు హాజరా, సేర్ వా నైవసలలో ట్రాంబండ్లు మోటారుబస్సులు దొరుకను.
2. బెంగాల్ దేశమునుండియు బర్మానుండియు కాక ఇతరరాష్ట్రములనుండి వచ్చు ఆఖిలపక్షమహాసభా ప్రాంతీకులను 19 తారీఖునుండి 29 తారీఖువరకు హాజరా సేర్ వా లలో ఆహ్వానింపబడుదురు. వంగదేశమునుండి వచ్చు ప్రతినిధులకునూడ తగు సాయము చేయబడును.

(3) బర్మా ప్రతినిధులు ఏ తారీఖున యే స్త్రీముఖలో వచ్చుకో తెలియజేయవలెను.

(4) కాంగ్రెస్, కన్వెంషను సభ్యులు వారిసాయను మీద 1. వారిపేర్లు, 2. వారి రాష్ట్రము, 3. దేశబంధు సగర కాంగ్రెస్ క్యాంపు అని స్పష్టముగా వ్రాయవలెను.

(5) కాంగ్రెస్ ప్రతినిధులు తమ వెంట దోమతెరలు తెచ్చుకొనవలెను. మరియు తా మెచ్చునుండునని, అనగా కాంగ్రెస్ కాంపులోనా, లేక యెవరియిల్లో నైననాయని తెలియబరచగోచున్నాము.

(6) కాంగ్రెస్ బస్సులో వచ్చువారు తమకును సాయకులకును 0-8-0 యివ్వవలెను. స్టేషనువద్ద కూలి తామె పెట్టుకొనవలెను.

(7) ఏ తారీఖున, ఏ రైలులో ప్రతినిధులు వచ్చెదరా తెలియబరచవలెను.

(8) ఉత్తరములన్నియు బి. కే. ఫుట్టి, స్టేషను ఆఫీస్ సభ్యులు కార్యదర్శి, సంబంధ 1 స్వాలో లేను కలకత్తా, (ఫీ. (పె.)

ఆఖిలపక్ష మహాసభ

28, 29 తారీఖుల జరుగును

కలకత్తా, డిసెంబరు 1:—ఆఖిలపక్ష మహాసభకు ఏర్పాటులు పూర్తియైనవి. కిచ్చయ్యగారు రేపు వచ్చెదరు. కన్వెన్షను 22, 28, 24, తారీఖుల ఉత్పాదక సభలను జరుపును. 25, 26, తారీఖులను కమిటీసభ జరుగును. బహిరంగసమావేశము 28, 29 తారీఖులను జరుగును. పూర్వోక్తగారు వచ్చినారు. రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు, వారా వెళ్లుచు కలకత్తాలో అగిరి. మహాత్ముని తో కలిసి వారు కలకత్తా తిరిగి వత్తురు

యువజన మహాసభ

యువజన మహాసభకు స్విట్జర్ల్యాండు యువజనసమితి, ప్రేమపూర్వకముగ సందేశము నంపిరి.

ఖిలాఫతు సభ

ఖిలాఫతు సభాధ్యక్షుడగు మాలాసా మహమ్మదాలీ గారు గురువారమునాడు వత్తురు.

బెంగాల్ ఆఖిలపక్ష మహమ్మదీయసభ

డిసెంబరు 28 తారీఖున జరుగును

బెంగాల్ ఆఖిలపక్ష మహమ్మదీయ సమావేశ బల్లూర్ రహీమ్ గారి ఆధ్వర్యమున సెహూల వేలము వచ్చింయి కై డిసెంబరు 28 తారీఖున జరుగును ఖిలాఫతు సభకును సావధానము యేర్పాటులు జరుగునున్నవి సైరాబాబాదు నివాసగారు యచ్చటికి వచ్చినపుడు గొప్పస్వాగత విన్వయడను.

ఆఖిలభారతపత్రికాసంపాదకుల

మహాసభ

నటరాజంగారి యధ్యక్షతన జనవరితారీఖున జరుగును

కలకత్తా, డిసెంబరు 18:—ఆఖిలభారత పత్రికా సంపాదకులసభకు అధ్యక్షుని నెత్తుకొనుటకై ఆహ్వానసంఘసభ జరిగెను. రామానంద భట్టిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. జనవరి 1 తారీఖున జరగనున్న సభకు బాంబాయి డెయిలీమెయిల్ పత్రికా సంపాదకులగు నటరాజుగారు అధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడిరి. నటరాజుగారు అధ్యక్షుడుగా నుండుటకు దయతో సంగీకరించిరి.

స్త్రీలు సయిమన్ సంఘమును బహిష్కరించుట

రాయబారముతో తమకు సంబంధము లేదనుట లక్ష్మీ, డిసెంబరు 17:—లక్ష్మీ పత్రికా మహాసభ కార్యకర్తరాణిగారి యధ్యక్షతన జరిగెను. సైమన్ సంఘమునకు డిసెంబరు 5 తారీఖున స్త్రీలకు ఎన్నికాధికారము కొరకు చేయబడిన విస్తరములతో లక్ష్మీ స్త్రీల శిక్షణమైన సంబంధమును లేదని, తీర్మానింపబడినది. (ఆ. (పె.))

కర్ణాటక ఆఖిలపక్ష మహాసభ

నివేదిక నామోదించుట

కర్ణాటక రాష్ట్రనిర్మాణ మహాసభము
బెజువూర్, డిసెంబరు 16:—పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారును, వారి సంఘమును చేసిన కృషికిని, ఆఖిలపక్ష మహాసభవారి కృషికిని, కర్ణాటక ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా చేయవలెనని చేసిన తీర్మానమునకును ధాన్ బి సెంటు గారి ఆధ్వర్యమున సమావేశమైన కర్ణాటక ఆఖిలపక్ష మహాసభ ప్రశంసాతీర్థము నామోదించెను. మరియు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదల ప్రచారమున కేమియు అడ్డుకులుగలంగజేయకుండ భారతదేశమున సంపూర్ణ బాధ్యతాయుతి ప్రభుత్వస్థాపనకై కృషినిజరచవలెనని తీర్మానింపబడినది.

భారత సంస్థానములు

సంపూర్ణ బాధ్యతాయుతి ప్రభుత్వము స్థాపించుటకై భారత సంస్థాన ప్రజలుచేయుచున్న కృషికి వారి సభినందించు తీర్మాన నామోదించబడినది.

నివేదికామోదము

నివేదికలోని వివరముల నన్నిటిని విశ్వకొనక, మళ్ళీ సిద్ధాంతముల నన్నిటిని అంగీకరించెను. మరియు అన్ని సంఘముల వారు తమ భేదములను కట్టిపెట్టి నివేదిక నొప్పకొనుటకై ప్రచారమున లుపవలెననిభాష తీర్మానింపబడినది.

సాధన

ప్రస్తుత రాజ్యాంగములో పొల్లిన నిరాకరించుటవలన, నివేదికప్రతి బహిష్కరముల వలనను, ఖడ్గము ప్రోత్సహించుట వలనను అంగప్రభుత్వము నివేదిక నామోదించునట్లు సాధనసంపత్తి సంపాదించవలెనని తీర్మానింపబడినది.

నోటీసు

ఏలూరులో ఇదివరకు మాపత్రిక తరపున ఏజంటుగా నుండిన మ. రా. శ్రీ. ముత్రకొండ మార్కండేయశర్మగారిని నేటినుండి మా ఏజెన్సీనుండి తొలగించితిమి. గాన నేటినుండి పత్రికలు మరల ఏజెన్సీ ఏర్పాటు జరుగునంతవరకు చందాదారుల విలాసమునకే పోస్టుద్వారా పంపబడును. గణక అంకెరకు చందాదారులు బాకీయున్న సామ్యును నేరుగా మాకార్యాలయమునకే మణియార్చురచేయ ప్రార్థితులు.

వ్యవస్థాపకుడు

లాహోరునందు హత్య

పోలీసు అసిస్టెంటు సూపరెంటు, వానిమున్సి హతులగుట

దోషి దొరకలేదు

లాహోరు, డిశం—జిల్లాపోలీసు కార్యాలయము యొ డుట నేడు మధ్యాహ్నము 4-30 గల అసిస్టెంటు సూపరెం టు జె. పి. సాండర్సన్ గారిని ఎవరో తుపాకీతో గాల్చి హత్య

చేసింది. సాండర్సన్ గారు (22 ఏళ్లు, పోలీసు స్టేషనులో నుండి వెం ట్రాకో హెడు కాన్స్టేబుల్ గలసి 4-30 గల జయలక్ష్మమ్మని మోటారు బైసికిలు పై నెక్కి బయలుదేరుచుండగా వెనకనుం డి చెవిపైకోక గుండుబెట్టి తగిలెను. రెండవగుండు బెట్టి మొ గముమీద తగిలి వెంటనే దిగుపడెను. ట్రాఫిక్ ఇన్ స్పెక్టరు ఫెర్నాం గారు సాండర్సన్ గారికి సహాయము చేయ నుండిరి. కాని వానిపై గూడ గుండు ప్రేల్చబడెను. అతను నేలపై పడండి తప్పించుకొనిన. హెడు కాన్స్టేబుల్ గుం డి గిండ్రను వెంటబడిన. వాని తొడపై గుండు తగిలెను. అయిన నాతడు వెంటబడించుట ను సలేదు. మరొక గుండు తగిలగానే నేలపడెను. హంతకులు పోలీసుయిరి. కొట్టినవారెంతమందియన విషయమన జేరు జేరు వార్తలు దెలియుచున్నవి. కొందరిద్ద రందురు. కొందరు ఒకడే యందురు. ఇది జరిగినవెంటనే పోలీ సు ఉద్యోగగుర్తలకేమంది అప్పటికిబోయి విచారించిరి. జిల్లా కోర్టులో గలసి ఆలోచించిరి.

పోలీసువారు డి. ఎ. వి. కాలేజీ హాస్టల్, అగర్వాల ఆక్ర మము వెదకి, ప్రతాపవర్తిక అధికారియగు మహేశ్ కృష్ణ గారి కుమారుని గడి సోదాచేసి. హత్యగావించినవారు డి. ఎ. వి. కాలేజీ మండరములోనికేబోయి తప్పించుకొనిరి ఒక వార్త గలదు. ఇంట్లు వెనుకటవలన నేరారోపణకు తగు సమాచార పేమియు దొరకలేదని తెలియజేయబడెను. (ప్రీ ప్రెసు

మున్సి మరణము

లాహోరు, డిశంబరు 17:—అసిస్టెంటు సూపరెంటు సాండర్సన్ గారి హత్యగూర్చి యింకను విచారించగ వివరములు తెలిసెను. పోలీసు సూపరెంటు కార్యాలయమున కెదురుగా యిది జరిగెను. మట్టు చాల విద్యాలయములు, జిల్లా కోర్టులు గలవు. సాండర్సన్ గారు మోటారు బైసికిలుపై తన కార్యాలయ మునకు బోవుచుండగా వెనకనుండి ఎవరో తివాల్చుర ప్రేల్చగ వెంటనే క్రిందబడెను. బైసికిలు వెనక ప్రక్క కూర్చొనియు న్నువారి మున్సి చచ్చుకొనుట రెండవ గుండుబెట్టి తగిలెను. అ తడు గాయపడియే దుండగుని వెంటబెట్టెను. కాని కొంచెము దూరము కట్టుసరికి వేరొక బెట్టి తగులుటచే క్రిందబడెను. మూ థుడు డి. ఎ. వి. కాలేజీలోనుండి తప్పించుకొనిపోయెనని అను మిశ్చాన. వెంటనే పోలీసు ఉద్యోగగుర్తులవచ్చి బెట్టులు తగి లినవారిని మేయో ఆస్పత్రికి గొంపోయిరి. సాండర్సన్ గారు వెం టనే చనిపోయిరి. మున్సి ఆస్పత్రిలో చనిపోయెను. అధికా రులు ఏమి దెల్పుటకు నిరాకరించిరి. మట్టుపల్ల యిండ్లన్ని యు పోలీసువారిచే సంరక్షింపబడుచున్నది.

అధికారులు తెలిపినది

అసోసియేటెడు ప్రెసు వారికి అధికారులద్వారా యి ట్లు దెలిసెను:—సాండర్సన్ గారు మోటారు బైసికిలుపై తన కార్యాలయము విడదీ బోవుచుండ వెనకనుండి యరుపురు యువ కులు డి. ఎ. వి. కాలేజీ వైపునుండి వచ్చిరి. రివాల్వరుతో ఆత నికాల్చిరి. వారిని తప్పించుకొనుటకై ఆతడు వెనక దిరిగెను. కాని తన బైసికిలు క్రిందబడెను. యువకులు దగ్గరకు వచ్చి రోడుపై బదియన్న అతనిపై వేరొకగుండు ప్రేల్చిరి. సాండర్సన్ గారి వెం ట వచ్చుచుండిన ఒక పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు యువకులను వెంట బడించెను. ఆతని గూడ రివాల్వరుతో కాల్చిరిగాని తప్పించుకొ నెను. అతడందొకని పట్టి కొట్టెనున్న సమయమున కాలేజీ వారివడి చేయివరుకొనిన. ఒక ముగి పిదప వెంటబడించెను. ఆత డిడుపుపై గుండు బెట్టితగిలెను. అయిన నూరుగజములవరకు వారివెంటబడించి క్రిందబడి తరువార మర టించెను. ఇరువురు యువకులును డి. ఎ. వి. కాలేజీలోనికేబోయి వెనక ద్వారమునుంచి బైసిక్లపై పారిపో యిరి. వారిని పోలీసుజనులు వెంటబడించుచున్నార గాని అరెస్టుగలేదు.

బైసిక్లపై పోయి కొందరు పోలీసుజనులు యిరువురు

యువకలను వెంటబడించిరి. కాని రాత్రి వదిగంటలవరకు యేమి యు తెలియలేదని ఒక పెద్ద ఉద్యోగగుర్తుడు దెలిపెను. పోలీసు వారు దయానంద ఆంగ్లో వేదికు హాస్టల్ ను పోలీసువారు వెదకిరిని తెలియుచున్నవి. క్రిందటి నెల యీ కేడియందే లాలా లజపతి రాయగారు చనిపోవుటచే దానికి దీనికి సంబంధము గలదని పు రముతో అనకొనుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

లజపతిరాయిస్థానే

ఎనంబ్లీ ఏన్నికకు నామినేషనులు.

లాహోరు, డిశం 17:—కే. లాలా లజపతిరాయి గారిస్థానే ఎనంబ్లీ స్థానమునకు జరిగెదరు దీనిజనుండి ఎన్నిక జరుగుటకు యీ దిగున ముగ్గురు నామినేషనుకాగితములు దాఖ లు చేయబడినవి.

1. రైజడ హంసరాజుగారు (కాంగ్రెసు) 2. డా॥ నందలాలు (స్వతంత్ర) 3. లాలా రామ ప్రసాదు (వందేమాత రం పత్రికకు యిదివరకు సంపాదకులు, కాంగ్రెసు సభ్యులు.)

నల్లరు అరెస్టులు

లాహోరు, డిశం 18:—రాత్రి చాలనేవడి కావారై దె లిసెను. సాండర్సన్ గారి హంతకులు పురమువల బయికికొని విడ చిరి. ఆ తరువాత వాజాడ లేమియు నగుపడలేదు. హంతకులు ఒక్కడు తప్ప తక్కినవారు హిందువులవలె ముస్తాబై యుండిరి. హత్య జరిగినచోట పోలీసువారు సోదాచేసిరి. లజపతిరాయిగా రు స్థాపించి ప్రజాసేవక సంఘ కార్యాలయమును, డి. ఎ. వి. కాలేజీ విద్యార్థి కలగిగృహము, ప్రతాపవర్తికా అధికారి మహేశ్ కృష్ణగారి యిల్లు పోలీసువారు వెదకిరి. ఎవ్వరును గూడ దోషారోపణకు తగిన కాగితములు దొరకలేదు.

మహేష్ కృష్ణగారి కుమారుని అరెస్టు చేసిరి. నవజవ్వన భారతసభాసభ్యులగు ఆయు య మజేదు గారిని, రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి లాలా కేదరీనాథు శిగలు గారిని రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సభ్యులగు మహారు అహమ్మదు గార్లు ను పోలీసువారు కస్టడీలో నుంచిరియు తెలుపబడెను. అరె స్టుకాబడిన ముగ్గురు ఇంక్రెజితు ఫోర్సును క్రిస్టియన్ కాలేజీ విద్యార్థి.

సాండర్సన్, చగంకింగుగార్లు శివపరీక్ష మేయో ఆస్పత్రి యందు జుగెను. సాండర్సన్ గారి ఆంత్యక్రియలు నేడు 4 గ. జరుగును.

సాండర్సన్ గారు ఎవరో శత్రుత్వమును పొందుటకు యీ దేశమువచ్చి ఎంతో కాలము కాలేదు. అతడు నైనును కమిషను రాకపంద్యమున స్టేషనరీగలనర్థ కాపలాకాయటయే యీ హత్యకు కారణమై యుండునని నీనియ, మిలిటరీ గజెటు వ్రాయు చున్నది. (ఆ. ప్రె.)

గిండి గుట్టపుపందెములు

ఫార్మ-ఫెయరు-రైల్వేకంపెనీ, క్రిస్టమసు తక్కువ రేట్లు

ఒక విలువగల కరపత్రము

సాకు యిండియన్ రైల్వే ప్రచురణశాఖాధికారి సం పిన కరపత్రముల నందుకొంటిమి. ఎగ్జ్యూరు రైలుస్టేషను మద రాకుహాస్టల్, హైకోర్టు, కొడైకనాల్, నవోబలిపురము, దేవా లయము, ఉడకమండలములోని ప్రెకారా జలపాతము, బోరీస్టు సాలాన్న మున్నునటము లిందుగలవు. చెన్నపురిలో గుట్ట పువందెములు జరుగు లేదని, ప్రవేరితులు, నీజునటి క్లెట్టు, రైలు నీజునటి క్లెట్టు, రైలుజేబు, చెన్నపురిలోను సమీప మునను గల శుక్రసిద్ధములగు హో పెట్టు, ఫార్మ-ఫెయరులో జరుగు విసేదములు మున్నునవిషయము లిందుగలవు.

ఈ కరపత్రములను బడయగోరువారు ఎగ్జ్యూరు రైలు స్టేషను ఎన్ట్రెస్టర్ అఫీసుకుగాని తిరుచనాపల్లి పబ్లిసిటీ ఆ ఫీసుకుగాని ఒక అజాబిల్ల సంపుట తమ అడ్రెసును పూర్తి గా వ్రాసివంపవలెను.

రాజు బైద్య నారాయణ కేవలజీగారి

మదనమంజరీ ఫారమునీ పాకెటు డయరీ

దీనిని కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఇది పాకెటునైజు లో ముద్రింపబడెను. ఇందు రోజుకోకపుట వదలబడెను. వెల నాలుగణాలు. వీరి ప్రధానకార్యాలయము కలకత్తాలో (177 హారిసన్ రోడు) నున్నది. వలయువారి అడ్రెసుకు వ్రాయవలెను.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము

బ్రిటిషునంబంధ మనావశ్యకము

శ్రీ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి యువన్యాసము

17-12-28:— చెన్నపురి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ యీ జమాన్యమున శనివారము సాయంత్రము రిలకు ఘట్టమునందు జ రిగిన సభయందు శ్రీ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు “సంపూ ర్ణ స్వాతంత్ర్యమును” గూర్చి ఉపన్యసించిరి. శ్రీ. మల్లె రత్న స భాపతి చుదలియారుగారు సభ కథ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షులు ప్రధమమున మాట్లాడుచు నైనును సంఘ బహిష్కరణమును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యోద్యమమును ప్రధాన విషయ ములనియు, నైనును కమిషను చెన్నపురి కరుదించినపుడు దేశ భక్తిగల ప్రతి పౌరుడును కమిషనును సంపూర్ణముగ బహిష్క రించుట ధర్మమనియు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే పరమాధర్మమ నియు వల్లీరి.

శ్రీ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

పిమ్మట మాట్లాడుచు నైనును సంఘ బహిష్కరణోద్య మమున, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యోద్యమమును చేదోడువాదోడుగ నడచుట అత్యంతవాంఛనీయమనియు, ఇంగ్లండు దేశములోను భారత దేశముందు ఎవ రెన్నిదిధుల చెప్పినను కమిషను బహిష్కరణము మాత్రము జయ కడముగ జరుగుచున్నదనియు, పం జాబు మొదలగు దేశములందు కొంత గలభా జరిగెనుగాని సాం ఘిక మత కలహములకును, ప్రభుత్వ సహకారమునకును నిలయ ములగు తావులందే అట్టిగలభా జరిగెను. నైనును సంఘ బహిష్కరణము ప్రజల నెల్లరును స్వరాజ్యపరంభమునకు సంసిద్ధులగు జేసి, భారతీయులందు అత్యవశ్యకమున, ధైర్యసాహసములను బురికొల్పుటకు తోడ్పడును.

బహిష్కరణభావము దేశమునం దంతటను వ్యాపించి దేశీ యుల మనములందు కాశ్వర్యముగ నెలకొనవలెను. ప్రతి పౌరుడును తాను బహిష్కరణోద్యమమును పాల్గొనుటయేగాక, తన సోదం దేశీయుల నీ యుద్యమముందు జేర్చుటకు ప్రయత్నింప వలెను. కాని ప్రజలను నిర్బంధముచే నీ యుద్యమముందు జేర్చ రాదు. ఈమాట చెన్నపురముందు కాంతియుతముగ కమిషను, బహిష్కరింపబడవలెను. సహాయ నిరాకరణోద్యమమునకు జు దులు నేడే బహిష్కరణోద్యమమును ప్రజలంద రుత్సాహము తో చేపట్టవలెను. గృహిసంపత్తింపు యనుభవములవలన నే నీసం వత్సరము కమిషను పట్టణమున కిటెంపు సమయమున ఇచటనే యుండుట అవశ్యకమున తలంపుచు మిశ్చాను. అందుచే ఏ వత్తు మునకు జెందిన వారై నను ప్రజలందరు కమిషను బహిష్కరింప కోరుచున్నాను.

బహిష్కరణమును జయప్రదముగ గానించు బాధ్యత యీ రాష్ట్రముందలి రాజకీయ నేత్రులువారిపై గలదు. దీల్లి యందు సమావేశమైన అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ సభయం దామోక్షింపబడిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము యొక్తి యొక్తమును సరసమునై యున్నది. కావున ట్టి ఆంధోళనయు లేక నీ తీర్మానము కలకత్తా కాంగ్రెసు సభయం దంగీకరింప బడునని నమ్మెను. కాంగ్రెసువారు రెండవ సంపూర్ణ స్వాతం త్ర్య పదియలను బలవంతకవలెనని కోరుచున్నాను.

అధినేత స్వాతంత్ర్య మొంతటి యాచరణ యొగ్య మగు ఆదర్శమో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును ఆ ట్టి సాధ్య మగు యాదర్శమే. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ముని న బ్రిటి షు సంబంధమును సంపూర్ణముగ తెగగొట్టుటయే. సంపూర్ణ స్వాతం త్ర్యము బ్రిటిషు సంబంధమును కాశ్వర్యమొనర్చుటకు కలంమ టకంపెను అజ్ఞానము వేరొకటుండబోదు. స్వరాజ్యమును గడించుటకు పూర్వము 80 కోట్ల భారతీయులును ఏకముగావల యునని వాడించుటయొక హాస్యాస్పదము. స్వరాజ్యసాధ నకుముందు సాంఘిక రాజకీయకమత్వములు దేశమునందు స్థా పింపబడవలెనను వాదనను నేనంగీకరింపజాలను. ప్రపంచమునం దు దాదాపు అన్ని దేశములలోను స్వాతంత్ర్యమునకై కొంద రు దేశీయులుమాత్రమే పోరాడిరి. ఐర్లండు, జర్మనీ మొదలగు దేశము లిందులకు తార్కాణములు. ప్రజలు ముఖ్యముగ కాం గ్రెసువారులు చెన్నపురి కాంగ్రెసు తీర్మానము ననుసరించి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకై పోటుబడవలెనని వల్లీరి.

సి. యస్. మత్తుకంగుచుదలియారుగారు నైనును సంఘ బహిష్కరణావశ్యకతనుగూర్చి ప్రసంగించిన పిదప సభ ముగింప బడెను.

అంబేద్కర్ కళాపరిషత్తు సంస్కరణ సంఘం

కర్నాటిక్ వేప కుమిల్లులు

(టంగుటూరు ప్రకాశంగారు)

మహారు 16 లక్షల రూపాయలవరకు ప్రజలకు వాటాలకుగాను చందాలవేయబడి అట్టిసామ్యులతో రాజకీయ ప్రభుత్వముతో గోదావరిగట్టున కట్టబడిన పేపరు (కాకితము) విల్లులు మేనేజిమెంటు లోపములను మద్రాసు గవర్నమెంటువారి అనుగ్రహములను ఇప్పుడు పబ్లిక్ వేలమునకు సిద్ధము చేయబడిన పంగతి మద్రాసురాజధానిలో ప్రజలందరికిని ఇండియా అండ్ బ్రిటిష్ ఇండియా లిమిటెడ్ వారి ద్వారా చాలాకాలము క్రిందటనే అమ్మబడియుండును. ఈ విల్లు మేనేజిమెంటు ఆఫ్ఫీరుచెట్టిగారి చేతిలో క్రమేణా క్షీణించి వాటాలములనుగా కాపలసిసామ్యును సంపాదించుటకు ముఖము చెల్లక మద్రాసు గవర్నమెంటువారి సహాయముతో వారిచేత లక్షల రూపాయలు చట్టముక్రింద ఋణము తీసికొని, వారి కప్పగించుటయు, ఆ సామ్యుకుడ చాలలేదనియు, అంతకంటె ఎక్కువసామ్యు తాము ఇవ్వమనియు, రెండు మాసములతోగా ఈ వాటాదార్లు చెల్లించనియెడల బహిరంగముగా ఈ 4½ లక్షల రూపాయల ఖరీదుతో (up-set-price) వేలం పాడెదమని గవర్నమెంటువారు తే...డి ప్లెడి చేసియున్నారు. ఇట్లు కేసును పేరేగాని దీనిని ఇదివరకే కొంతమంది విదేశీ దొరలకున్న వారీతో కూడ మద్రాసులో ఘనత చెందిన పిరాజి అనే ఒక గొప్ప వర్తకుని చేర్చి అతనిద్వారా, అతనితోటి వారినే మరకొందరు మునిజేతులను నామమాత్రముగ చేర్చి విదేశీ వర్తకుల పాలుకొంటున్న ప్రభుత్వమువారు చాలకాలముక్రిందట హస్తాంతరము చేసియున్నారు. పిరాజి అనే ఆయన మాసములక్రిందటనే కర్నాటిక్ విల్లులు మహారు 4½ లక్షలకు కొంతమందిదొరలకు అమ్మినట్లున వనిన్ని ఆ దొరలు తనను మరి కొంతమందిని మన దేశములను భాగములుగా చేర్చుకొనుటకు ఆంగ్లీ కంపెనీ రినిస్టిట్యూషన్ వారిని గూడ చేరమనిన్ని, తన స్నేహితులకు కొంతమందికి వ్రాసియుండిరి. ఈసంగతి క్రమేణా బయటకు వచ్చి, స్వామిశాయుడుగారు, రామసోమయాజులుగారు, మోతే శారాదాదేవిగారు మొదలగువారు కవుకానిలోను బయటగునూ ఆందోళన చేయుటచేత, వారు అనుకొన్న ప్రకారము అమ్మకము చేయుటకు వీలు లేకపోయినది. గవర్నమెంటువారిదగ్గర ఋణము ఆఫ్ఫీరుచెట్టిగారు తీసికొనుటకు పూర్వమునుండికూడ కలతలైవు ఇంగ్లీషు వర్తకపు సంఘమువారికి ఈవిల్లులను చెందేట్లు చేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నదని స్వరాజ్యవర్తికతో వ్యాములయు, ఆఫ్ఫీరుచెట్టిగారు దామేజులు నోటీసు ఇచ్చుటయు, తెమ్మసి మేము కొరబయు, వారు విరమించుటయు మొదలక ముందవచ్చును. అప్పటినుండి జరిగిన ప్రయత్నములే ఇప్పుడిదిగిరి విల్లులను తెచ్చినవి.

ఇప్పుడు మనరాజధానిలో ప్రజలు అందులో ముఖ్యముగా వాటాదార్లు శ్రద్ధతోసికొని ఈ 4½ లక్షలు గవర్నమెంటుకు చెల్లించి విల్లులను స్వాధీనము చేసికొననియెడల, కూడరాని నష్టమున్ను, అవమానమున్ను మనరాజధానికి ప్రజలకు కలుగును. 4½ లక్షల అమ్మడుపోవును. కొనుక్కున్నవారి మనషి ఇదివరకే విల్లుల దగ్గర రూ 650 లక్షలమీద కావలావని చెన్నాయున్నారు. 4½ లక్షలకు అమ్మడు పోవడము అంటే పూర్తిక ధర్మార్థము ఖరీదు లేకుండానే అమ్మినట్లు అర్థము. ఆంధ్ర చేతనే అంతగొప్ప జీతముమీద కావలామనషిని పెట్టి పబ్లిక్ వేలములో కొన్నామని పేరుపెట్టుకొని విల్లులను స్వాధీనము చేసికొనుటకు కనిపెట్టుకొని యున్నారు.

16 లక్షల రూపాయలు యిచ్చినవారు పరియయిన మేనేజిమెంటు చేసి ప్రాంతాంతమునకు సిద్ధముచేసినయెడల మరి 16 లక్షలు మొదటి వాటాదారులే ఇచ్చుటకు సిద్ధముగా నుండియుండుదురు. ఇదివేలం ఇచ్చినవేలవరకు వాటాలను కొన్న కొంతమంది స్నేహితులు అట్లుచేయుటకు సిద్ధముగా నుండియున్నారుమని నాతో చెప్పియుండిరి. కాని ఆఫ్ఫీరుచెట్టిగారి మేనేజిమెంటు చేసిన కాలముంతయు ఇతరమేనేజింగు డైరెక్టర్తో తగవులతోనూ, లోలోపల అలోచనలతోనూ మిగిలి చివరకు వారిమేనేజింగు డైరెక్టరు ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చి విల్లులు ఈగతికి తగినవి. పేపరు విల్లుల మోస్తరు లాభమునచ్చేవ్యాపారము మనదేశములో మరియొకటి ప్రస్తుతమునెక్కడో ఉండదు. ప్రజలకు నిరుత్సాహము పుట్టించి ముందుకు వచ్చి వాటాలపూర్వముగా డబ్బుయిచ్చి విల్లుల స్వాధీనముచేసికొనుట ఉండేట్లు చేయును దేశముతోనే రెండు మాసములు మాత్రమే గడుపులిచ్చివారు. ఇంతకాలము పెట్టరాని ఎక్కువ పన్నుటిని పెట్టి ప్రజలకు నష్టకరముపొయ్యెట్లు చేసి కుదురు రెండుమాసములతోగా 4½ లక్షలచెల్లించి యెడల పబ్లిక్ వేలమువేయదుమనియు ఇక ముందు ఎప్పుడు చట్టములక్రింద ఋణము ఈ విల్లులకు ఇవ్వమని ప్రయత్నము చేసిన ప్రభుత్వము ఎట్టి ప్రభుత్వమని చెప్పవచ్చును! ఇట్టి వ్యాపారములకు అవసరమైనయెడల ఋణములు ఇవ్వవలసినదని చట్టములు ఏ

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకః యొక్క 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలిగ్రాఫిక్ లైండు నెల ద్వ 3-4-0 లా 'భవవదీవిక' ఇందు సమస్త ప్రసిద్ధములు కుడిచేతి భస్మములుచేయు యానాని ఆయుర్వేదవిధానములగులవు కులం 1-కి రు 500 కిమ్మకుగల భస్మముకూడ గలవు. క్యాలిగ్రాఫిక్ లైండు నెల ద్వ 2-0-0 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

అందమైన బాలిక లందరును దీనినే ఉపయోగించుచున్నారు.

PEERLESS ERASMIC SOAP The Dainty SOAP

మద్రాసు అందు నదరక మరాటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు కాబడినది)

నోటీసు 5370

రైల్వే లైసెన్సుదానాన్నదాద్ల యాక్రింద నుదహరించినట్లు 1929 జనవరి జనవరి 1వ తేదీన ఒక రోజు మూలబడునని యిందుమూలముగా తెలియజేయడ మైనది.

బెజవాడజిల్లా

1. తెనాలి సెక్షను మైలు 246/11 వికటగేట్, ద్వారాన్న కాలిదారిబడి దగ్గరకు పోవుటకు ప్రజలచే నుపయోగపడుచున్నది. రైల్వే కనివారలచే నుపయోగింపబడుట లేదు.
2. బెజవాడ సెక్షన్ బెజవాడలో మిటర్ గేట్ గుడ్స్ షెడ్ నుండియున్న రోడ్డు.
3. బెజవాడ ఓర్వీహిల్-రాధారి.
4. బెజవాడ, బెజవాడలో పారాచెర్రా రోడ్డు, చుట్టుపల్లె ప్రక్కలకుపోవు మార్గములు.
5. ఏలూరు సెక్షన్ మైలు 802/6 వవర్ పేట, కొత్త పేటలకుపోవు మార్గము.
6. ఏలూరు సెక్షన్ మైలు 802/15 వవర్ పేట, గంగపేట తాలూకాలకుపోవు మార్గము.
7. సామర్లకోట - కాకినాడ - రేవుస్తానము-మార్గము-యిరుచివర్ల మ్యానిసిపల్ రోడ్లతో కలియు పరాసరికిపోవు రోడ్డు.

ఆర్టింగ్ చీఫ్ జిఇంగిన్

మోహనీ తైలము

5 తుల నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్య మైనది.

ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, ప్రిడర్లు, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి కుఖినిద్ర, విక్రాంతి నిచ్చును. నుండరుల మోహలావ్యాములకు ప్రాపగురులను మనోహరముగ పెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రమణీయముగు నువాసన చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్ట నియ్యదు. దీనియందు మనోహరముగు నువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాము. వేయేల, ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అమృతాంజనం డిపోబొంబాయి, లేక మదరాసు.

ర్యదీయుడను. ఎవరిసామ్యులో నుంచి ఋణములను ఇచ్చెదర? ప్రజలల్ల పరమాణ్వేయబడిన సామ్యులోనుంచి ఇకమీద ఎట్టి ఋణము నివ్వమని చెప్పే గవర్నమెంటు అందులోమంత్రిని ఏ మనవచ్చును? ఇది అంతయు ప్రజలను అందులో ముఖ్యముగా ముందుకు రాగల ధనమంతులనూ, రాకుండజేయుటకే, చేసిన ప్రకటన. ఒక సంవత్సరకాలములో ప్రభుత్వవిధానము మారుచున్నది. ఈ మంత్రి వుండబోడు. విధానము మారినప్పుడు కొత్తగవర్నమెంటువారివల్ల ఇట్టి నివరీకపు ఆఫ్ఫీరుచెట్టిగారు నలు ఇవ్వబడవు. ఇట్టి వ్యాపారములకు కాపలసి ధనినిపోయియు నూతనప్రభుత్వమువారే యిచ్చి జయప్రదముగా జరుపుటకు అవకాశ ముండవచ్చునని నానమ్మకము. అది ఎట్లున్నన, ఈ విల్లులను స్వాధీనము చేసికొని జయప్రదముగా జరుపుకొనవలసిన బాధ్యత ఇప్పుడుగాని ముందుగాని ప్రజలమీదనే యున్నది. ఆంధ్ర తమిళ దేశము లోని నాయకులు పెద్ద సామకాన్త్య వర్తకులు, అందులో ముఖ్యముగా వేలకొలది ధనము నిచ్చి ఇదివరలో వాటలను కొన్న మహనీయులు పూనుకొని, తిరుగ వాటాలు తీసికొన్నయెడల 4½ లక్షలు వారములోవాల పోగుకొగలవు. వారికి రైల్వేము చాలనియెడల రాష్ట్ర నాయకులు అందులో ముఖ్యముగా న్యాయవాదు లందరు పూనుకొని గ్రామమునకు కొంత సామ్యును పోగుచేయుటకు ఏర్పాటు చేసినయెడల వెలకొలదిలోగా 4½ లక్ష లేగాక మరి 10 పది లక్షలు వీర జనలవల్లనే పోగుచేయవచ్చును—మన రాజధానిలో నాయకులక, ప్రజలకు ఇదియే నామమ్యప్రార్థన—(తరి జిల్లాలోని నాయకులు ప్రజలు అందులో ముఖ్యము సామకాన్త్య వంతులే దీనిని గురించి కృషి జరపగలందులకు నాప్రార్థన.

ఇది నేను వ్రాయుచుండగా, మొన్నటిదిన మే హైకోర్టులో జరిగిన వీనలీ దొరగారు ఈ పేపరు విల్లులను మూసినేయవలసినదని (Winding up) ఉత్తరువుచేసివారు. ఈవుత్తర్య కావడముతోనే పరిసితులు మారిపోయినవి. విల్లుల తాలూకు అద్దె అంతయు అఫీషియల్ లిక్విడేటరుతో జరుగుటయిపోవును. గవర్నమెంటు వారుకూడ వారి 4½ లక్షలు కోర్టు అఫీసరు ద్వారానే రాబట్టుకొనవలయును గాని వారు ప్రకటనచేసిన ప్రకారము వేలము వేయుటకు అవకాశ ముండదని లోస్తుంది. ఇట్టి నిధితో మేకవోల్టర్లకు కర్మర్తవ్యమేమి? వారు సామ్యువనూలుచేసి గవర్నమెంటు బాకీ తీర్చి యితర బాకీలు తీర్చుకొనే జడలి లిక్విడేటరు దగ్గరనుంచి కొనుక్కొని కొత్తంపెని ఏర్పాటుచేసి పనిచేయవలసియుంటుంది. ఇట్టి నిధులలో ఇదియే కులభిమార్గముగా నుండును. కాని దీనికి వైన చెప్పిన ప్రకారము అందరుపూనుకొని పనిచేసినయెడల పని జరుగును. అఖర నిధినిన నాయకులు ప్రజలు పూనుకొన్నయెడల ఈ విల్లులను మనకు దక్కిట్లు చేసికొన వచ్చును.

రాయలసీమ ప్రభుత్వమునకు మహాసభ

మహాసభ మూడేండ్లక్రితము మదనపల్లిలో కొందరు విద్యార్థులు, యువకులు కలిసి చిత్తూరు, దత్తమండల యువ జనమహాసభ యొక్క సమావేశపర్యవేదిక ప్రయత్నము సలిపియుండిరి. చాలవరకు ఏర్పాట్లు చేయబడినను, అందునిమిత్తము యువజనసమితి నొకటి స్థాపించవలెననియు, ఆయా మండలములలో ప్రతి తాలూకా కట్టణ గ్రామములలో యువజన సంఘముల నేర్పరచవలసినదిగను విద్యార్థులను కదితర యువకులను ఏకాగ్రములై సెలవు దినములలో గ్రామపురమిచ్చి ర్వాణాకార్యక్రమము, కార్యదీక్షతో కొనసాగించవలసినదిగను పాఠశాల, కళాశాలలకు విజ్ఞప్తి ప్రకటించియుండిరి. గ్రామపురమిచ్చి ర్వాణమును ప్రచారప్రభుత్వము విశేషముగ జరుగవలసియున్నది. ప్రతిదేశమునకు యువకులే జీవితము. దేశదీనితము యువకుల కార్యక్రమము జీవితముపై శాధారణమున్నదట చారిత్రకమైనది. ఇతరదేశములకులు యెటున్నను భారతదేశమునకిట్టి యువకులందలి యత్యంతావసరమునకు నిర్వికారము. దేశీయమనర ప్రస్తుత కష్టపరిస్థితులందు యువకులు నిర్వికారము నిర్వికారముగనుండుటయే మిత సాంఘిక రాజకీయ యార్థిక విద్యావిషయములందే, జాతీయజీవిత సర్వక్రమము విజృంభించవలయుననియు యువకులు పాల్గొనవలసిన ఏ కార్యమును సహజముగా నున్నది. వాదించుటయనునట్లు స్యక్తిప్రాయము, మొదల విద్యావిషయము యిరువయ్యెనిమిది శతాబ్దముల విద్యార్థులకొని యుత్సాహమును యువకులకు ఆధారముగనుండునను కారణమున యువకులను, విద్యార్థులను కలిసి యువజనసమితియని వ్యవహరింపబడుట మేలని యొందినది.

చిత్తూరు, దత్తమండల యువజనసమితి, యువజనమహాసభల యావశ్యకతావసరములను గూర్చి లోగడ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ప్రకటించబడియున్నది. కాని కొన్ని అనివార్యకారణములవలన నిలిపివేయబడినది వచ్చెను.

ప్రభుత్వ మొక్కొక్క రొక్కొక్కచోటనున్నను వాడేర్పరచుకొన్న కమిటీలొని కొందరు తిరుగ యిట్టిసమితియు సభయు జరపు సవకాశములును కెనుచున్నందుండిరి. అట్టిసమితియులభించినదియెంచి తాత్కాలికముగా మారు 80 మందితో నొకకమిటీ ఏర్పాటుచేయబడినది. ప్రభుత్వమునకు సభ జరుగవలసి తాత్కాలిక నిర్వాహకవర్గము ఏర్పడినది. ఆ వర్గముసంఘము త్వరలో నేర్పరచబడును. 1929 జనవరి 5, 6, తారీఖులలో మదనపల్లియందు సభజరుపుటకు దాదాపునిర్ణయించబడినది. సరియగు లేదీయు అధ్యక్షుని ఎన్నికలను గురించియు, సభలో వర్తించవలసిన ఆదర్శ ఉద్దేశ్యములను గురించియు ముగియు వివరములు ప్రకటించబడును. చిత్తూరుదత్తమండలములలోని ప్రతిపాఠశాల కళాశాలలోను ఆయా గ్రామ కట్టణములలోని యువకులను విద్యార్థులను కలిసి యువజన సంఘములను స్థాపించవలసినదిగ ఉత్సాహములను యువకులను చేయుచున్నాను. మహాసభ జరుగవలసిన దినములు చాల సమీపముననున్నవి. వ్యభిచార తక్కువగానున్నది. జరుగవలసిన కార్యము విశేషముగ నున్నది. భారతదేశమున యిదిగర కనేకచోట్ల యిట్టి సమితులు సెలకొల్పబడియు యున్నవి. దేశాభ్యుదయమునకు కావలసినట్టియు, చేయవలసిన కృషియు, కార్యభారముధికముగ నున్నది. ఏమితి మహాసభ యనిన మనలో కొందరు రాజకీయ వాసనయున్నట్లు ముగించుచు, భౌగోళికతావసరముల దొలగుచున్నాడు. ఎట్టి రాజకీయ సంబంధములేదని ముగించెదముచున్నాను. అట్టి సూచనలు ఏమాత్రమును లేవు.

విద్యార్థులు రాజకీయములలో పాల్గొనవచ్చునా మాడ దా లనుదయము చేరు. జైను, మాడద, అని భేదాభిప్రాయము చాలకాలమునుండి మన కెద్దలను, నాయకులను, యువకులను, చర్చించుచునేయున్నాడు. ఇకనుండు మాడ యిట్టి అభిప్రాయభేదము నిలచియుండును. ఈ ప్రశ్నయంతో తరిమివేయవలసినది. ఇందునుగురించి ఎవరి యభిప్రాయము లేకున్నను, సభ్యులకలిసి కృషిపలపలసిన గ్రామపురమిచ్చి ర్వాణా కార్యక్రమము, విద్య, ఆర్థిక, ఆరోగ్య, సంఘసంస్కారకార్యములన్నియు చేసి కలవు. అందరు ఏకమై నిర్వాహకార్యము, సంఘదురాచార సంస్కరణ విషయములందైన ఏకాభిప్రాయము లేకుండునని, మన మేమియు సాధించవలయు. విద్యార్థులు విద్యావిషయమున మాడ అభిప్రాయము తమ వాగునకే కొన్ని అవసరముల మార్పులచేసి అవలంబించవలసిన పద్ధతులనుగూర్చి నిర్ణయించవలసి యుండును. అనేకవిషయములలోననే అంగీకరింతుండు అంగీకరిస్తామర్థములు ప్రకాశ ప్రదర్శనములకు అవకాశము లేకుండునాటిని విజృంభించవలసి యున్నది.

స్వచ్ఛమైన కార్యక్రమ మొకటి తయారుచేయవలసి యున్నది. మహాసభ నిర్వహణకు ధనము చాల యవసరమునగునని తేరుగ వ్రాయ సవరములేదు. మహాసభకు ప్రతినిధులనున్నకొనవలసి యుండును గనుకను, ధనము ప్రోగ్రెసివ్ సభా

కంబళి శాల్వలు

5441-2

చలికాలమునకు రప్పించబడిన శాల్వలు అన్ని విధముల రంగులలో దొరకును. మిక్కిలి వెలగల శాల్వలు, పట్టుదుప్పటివలే ఎల్లప్పుడును ప్రవయోగించవచ్చును.

కంబి ఆంచు శాల్వలు

నెంబరు	1	6 X 3 మూరలు గల శాల్వలు వెల	రు.	10	8	0
"	2	" " " " " "		9	8	0
"	3	" " " " " "		8	0	0

మేఘవర్ణం శాల్వలు

నెంబరు	1	6 X 3 మూరలు గల శాల్వలు వెల	రు.	15	0	0
"	2	" " " " " "		12	0	0
"	3	" " " " " "		10	0	0

పువ్వులంచు శాల్వలు

నెంబరు	1	6 X 3 మూరలు గల శాల్వలు వెల	రు.	16	8	0
"	2	" " " " " "		12	8	0
"	3	" " " " " "		10	8	0

యీ దినమే ఆర్డరు చేయుడి.

K. S. MUTHIAH & Co., Post Box No. 99, Madras.

వివేకదర్శన కర, వెల్మెడల్ కామిడియన్ అని పేరొందిన

జి. హెచ్. వీరన్నగారి గుబ్బి బాయ్స్ కంపెనీ, మైసూరు

5428 18-12-28 తేదీ మంగళవారం రాత్రి 9 గం 30 నిమిషములకు

వాల్టాక్సు తియేటరునందు (ఒత్తవాడ నాటకశాల)

కంసవధ నాటకమును ప్రదర్శింతురు.

ప్రజాదరమును చూపగలందులకు మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాడు. కె. ఎం. నాగప్పచెట్టి, కంట్రాక్టరు

కార్యనిర్వాహకమునకు తోడ్పడవలసియున్నదిగనుకను, అన్ని జిల్లాలవారు వెంటనే సంఘములను స్థాపించవలసినదిగ కోరుచున్నాము.

అన్ని వివరములను యెక్కటికప్పుడు ప్రతికలలో ప్రకటించబడుచుండును. రాయలసీమను గురించియు, ప్రభుత్వ మహాసభనుగురించియు, అవసరమున సలహా నూచనము, ఉద్దేశ ఆదర్శములను, చర్చించవలసిన తీర్మానములను, గ్రామపురమిచ్చి ర్వాణమునకు కావలసిన కార్యప్రచారము, సంపదలను చిత్తూరు, దత్తమండల జిల్లాలవారు "పి. నారాయణరెడ్డిగారు, ఆర్. నెలగొండ శ్రీకృష్ణయ్యగారు సమితి ద్వారా, తంబుకెట్టిపిల్ల, మద్రాసు" అని వ్రాయగోరెదను. వ్రాయవారు ప్రతికలకు మాడ వ్రాయగోరెదను.

కాల్కి, మత, కల, సాంఘిక భేదములు లేవు. ఆంధ్రులయూ, రాయలసీమవారియూ వ్యక్తిత్వము నిలవబెట్టుటకు, వెనుకబడినజిల్లాలను పోగొట్టి గౌరవము నిలవబెట్టుటకే యీ ప్రయత్నము చేయబడుచుండునది. జై త్రయోధనా! దలతో తగవుగాని పోటీగాని లేదు. వారితో సమానసిద్ధి వచ్చునట్లు చక్కబడుటకును, లోకకల్యాణమునకు తోడ్పడుటకును యెల్లదిన సర్వవిధముల తోడ్పడ ప్రార్థించుచున్నాను.

చిత్తూరు దత్తమండలములయూ, కర్ణాటకాంధ్రములయూ, కేంద్రజిల్లాలయూ (Central Districts) ఇదివరకు వ్యవహరింపబడుచుండే జిల్లాలను సంద్యాలలో జరిగిన దత్తమండల ప్రభుత్వ మహాసభ తీర్మానానుసారము "రాయలసీమ" యని యేర్పాటుచేయు వ్యవహరింతుము. "రాయలసీమ" యనినప్పుడు చిత్తూరు దత్తమండలములని గమనింప ప్రార్థింతు.

కె. శ్రీనివాసాచార్యులు,
తాత్కాలిక కమిటీ సభ్యుడు.

పూనా దక్కన్ సభా ప్రతినిధుల ఎన్నిక

అభిలషిత సమావేశము

పూనా, డిసెంబరు 15:—కలకత్తాలో జరగను అభిలషిత మహాసభకు దక్కన్ మహాసభ యీ కిందిసభ్యుల నెన్నుకొనెను. (1) రావుబహద్దూర్. ఎ. ఆర్. శేక్ నాద ఎస్. ఎల్. సి. హెచ్. జి. ఘోష్. ఐ. సి. ఎస్. (2) బెల్లూ కళాశాలాధ్యక్షుడు) ఘోష్. లిమాయి, అంబేద్కర్ (భారత సేనానాథు సభ్యులు).

(ఆ. వెస్.)

ఆంధ్రదేశ స్వాతంత్ర్య సమితి

అన్నపూర్ణయ్యగారి విన్నపము

రాజమహేంద్రవరం-12- వద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

కాంగ్రెసు అదర్శమును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముగ మార్చుటకు అనుకూలభిప్రాయము గలవారెల్లరు కాంగ్రెస్ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ సభకు 19 తేదీ రాజమహేంద్రవరము రావలెనని ప్రార్థించు చున్నాను. ఆ సభలో భారత స్వాతంత్ర్య సమితి అంధ్రప్రదేశ్ స్థాపించబడునని ప్రకటించు కొనవలెను. పోలీసులను వారు నిర్బంధవర్తకుల బట్టుకలతో గడంగిరి. ఇతరులు రాజ్యాంగ విధానములలో నిమగ్నులై యున్నారు. స్వాతంత్ర్యదర్శమును ప్రశస్తిచేయుచు, తత్సాధ్యులై నిరంతరకృషి పలవలసిన భాగ్యవంతులమునకులై గలరు. స్వార్థరహితముగ, లోపరహితముగ కార్యాచరణ ముఖ్యకర్తవ్యము. జాతీయవాదమునందో శన ఈ శివంప శేయకై క్రియవలసినది గలదు.

సభకు యెర్పాటులు

రాజమండ్రి, డిసెంబరు 17.—కార్యదర్శి పా. నారాయణరావుగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసభకును, స్వాతంత్ర్యసమితి సమావేశమునకు రానున్న సభ్యులకు భోజనబసవతును, ఇన్ని సుపేటలో నున్న శ్రీ సతానవిద్యాలయమునందు దేశభాంధవి దుపూరి నుబ్బయ్యగారు ఏర్పాటుచేయుచున్నాడు. మధ్యాహ్నం 1 గంటనుండి పుకమందిరమున సభలు జరుగును. సాయంత్రము 5-30 గంటల క్రీడాసందర్భమునందు బహిరంగ సభలో శ్రీనివాసయ్యగారు, సత్యమూర్తిగారు ప్రవచనములు చేయును.

వగుల్లకు తెలము

ల డబ్బీ 1-కి రు 0-6-0; వి. పి. తో 0-11-0

అరికాట్లు, అలచేరులు, చర్మముకారమునకు, శిశు లివలన వగిరినీరుకారులు, జిలపిలులు సందించును. ఈ తెలమును రాచిన వగుల్ల మాని జిల పోయి మంచివర్ణము కాగలదు. వగుల్లకొప్పియునయ్యును. వ్యవస్థాపకుడు.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

శాస్త్రీ స గ నే రి యా క్యూ ర్.

పురాతన తాళపత్ర గ్రంథరాజములనుండి యీ ఔషధ రాజము నిష్ఠమూలముబడినది. ఇందలి వనమూలికలు భస్మములు అమూల్యములు ఆయురారోగ్య ప్రదములు రస విష గంధకములు ఈ ఔషధ రాజమునకు ప్రత్యేక విరోధులు యోగ్యతా ప్రత్యేకములు చేసినవి! దీనికిసాటి యిదయే!

గ నేరియా (బట్టలము, తెలుగు ఎఱుగు, జనుపు మొనలగు సెగరోగములకు (లోకోయా) స్త్రీకుసుమవ్యాధులకు బహిష్కృతమునకు వచ్చునొప్పలకు లివి, యివి, యివి నేల నమస్తమిరోగములకు ఈ గ నేరియా క్యూర్:—అనలైనదురాయి ఇచ్చావధ్యము. వివరములకు నేడే వ్రాయుడు. వెల సీసా 1 కి రూ 3-0-0

చర్మవ్యాధులను రూపుమాపు

5185

రాధాకృష్ణ తామరమందు

0-6-0

భిక్షులు ప్రత్యేకము

V. S. SASTRY & Sons.,

Druggists and Chemists, Opticians, Tenali, (Guntur Dt.)

ర సాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో “ఇండియాలో” నెల్లను మొదటివారని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు నల్లనుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరెవరియితర రకములను చూడరు.

5143

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

జనరల్ అస్యూరెన్సు సొసైటీ లిమిటెడ్, ఆ జీర్.

3477

మా రికార్డు సాన్వేయొక్క యవార్తమైన అభివృద్ధి తెలుపును. 1928 సం. మొదటి తొమ్మిది మాసములలోనే క్రొత్తగా కారంబించిన వ్యవహారము వృద్ధియైనది.

1927 సం. కరస్పాండింగు కాలములో 95 5%

1926 సం. కరస్పాండింగు కాలములో 188%

ఈ క్రింద నడపారించిన విధముగా:—

మొదటి తొమ్మిది మాసములు	చేరిన ప్రతి	దృఢముగా వచ్చు మొత్తము	అనబడలేదన్న పొలిసీయ	దృఢముగా వచ్చు మొత్తము	వృద్ధి
1926	1,854	21,29,500	798	18,82,500	
1927	2,079	34,55,000	1,208	19,64,000	47 3%
1928	8,850	59,69,000	2,888	38,88,500	95 5%

T. B. Sundaram B. A. Special Representative Vizagapatam,

ప్రకటన

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రము నందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లు పంపుట సామ్యు వసూలు చేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సి బజారులో నుండు నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ షాపు వారిని మా ఏజంట్లుగా నేర్పరచినాము. అంగ్రేజి పోస్టు సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజంట్లకు వ్రాసి పత్రములు వ్రాసినవారిని తెప్పించుకొన వచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రజనపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కల్ దారు	24-0-0
ఆంధ్రజనపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	14-4-0	కల్ దారు	12-0-0
ఆంధ్రజనపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	7-7-0	కల్ దారు	6-4-0
ఆంధ్రజనపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	2-9-0	కల్ దారు	2-2-0
ఆంధ్రజనపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	4-12-0	కల్ దారు	4-0-0
ఆంధ్రజనపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	1-4-0	కల్ దారు	1-0-0
ఆంధ్రజనపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	2-6-0	కల్ దారు	2-0-0

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు, విద్వాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకళాది విషయములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటితముగు చున్నది.

సంవత్సరచందా	ఉస్మానియా	7-2-0	కల్ దారు	6-0-0
ఆరసంవత్సరచందా	ఉస్మానియా	8-9-0	కల్ దారు	8-0-0
విడిపత్రిక	ఉస్మానియా	0-12-0	కల్ దారు	0-10-0

భారతి పత్రికలో వ్రాయగల పంపుటములు (1924 సం. మొదలు 1927 సం. వఱకు) క్యాబిన్లో వ్రాయగల విశ్రయమునకు నిద ముగవచ్చును. ఒక్కొక్క పంపుటము (రెండుభాగములు) పంపు. 6-0-0. పి. పి. చార్జీలు వ్రాసినవారికి ప్రత్యేకము

మేనేజరు, “ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము” 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:— నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో.,

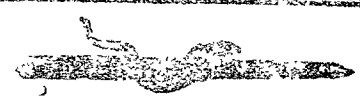
566, రెసిడెన్సిబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్

ఆంధ్ర జాతక తత్వము

నూత్రములు 1, 2 భాగములు ఇది హాదేవ దైవజ్ఞునిచే సంస్కృతభాషలో 31, 40 ప్రాచీన జ్యోతిష గ్రంథములయొక్క ముఖ్యాభిప్రాయమును సమీకరణముచేసి నూత్ర పూర్వకముగా రచించబడినది. ఈనూత్రము 2000 నూత్రములు గలవు. అనూత్రములన్నియు తెలుగుభాషలో ప్రతిసూత్రమునకు తెలుగు అర్థము వ్రాసి ప్రకటించితిమి. ఒక్కొక్కభాగము వెల రూ 1-8-0. పోస్టుఖర్చులేదు.

ఆర్డర్ వెంకటేశ్వరస్వామి, గోపాలపురం 8849 కొత్తపేటపాడు, గోదావరిజిల్లా

విజయకలము

నూత్రము 100 రకములలో తయారు చేయబడుచున్నది మీ కు తగినది ఒకటి గలదు మామూలు 10 అం. నేటికి 100 పి. నెల్లు-ఫిల్లింగు 40 అం.

H.P. Co. Ltd.

Agents: F. HOLT & Co., Ltd.

P. O. BOX 237 3434

MADRAS.

మనసారచందిని 3351

ఈరోగములకును, స్త్రీల పనులవ్యాధులకును శ్రేష్ట మయినది. ఎం. పు, తెలుపు, వసుపు, మొదలగు అంటు ఈరోగములను, స్త్రీలకుచేరినవియు కుటుంబరోగములను నిర్మూలనగావించును. సీసా రూ 1-8-0.

దీనికి అనుబంధముకై చందిని అత్తకు నుపయోగించుట ముఖ్యము. చందిని అత్తకు సీసా 1-కి రూ 1-4-0 వి. పి. భిక్షుల ప్రత్యేకము. పి. పి. అంశుకో ఆయుర్వేదసమాజం-పెరిచేపి (నెల్లుజిల్లా)

1204 2 అత్తకభస్మము

శ్రీ ముక్త్యాల సంస్థానమున 800 పుటములు యేయబడినది. బహుమాత్రము వేడి, దగ్గు, తయ, పిట్లను పోగొట్టును. కఫమును తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము మందులో చిత్రమును. అనేకులు వాడి మెచ్చినారు. శ్రీలూగు ఉచితము. 2126 ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా.

గుణములేదని ఋజువుచేసిన రూ 100

5365 బహుమానము

అద్భుత మూలరోగనివారిణి

మందువెల రూ 10-0-0 పోస్టుఖర్చు వేర

అత్రేయ ఫార్మశీ, బాపట్ల (గుంటూరుజిల్లా)